

31971R1408

L 149/2

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

5.7.1971.

UREDBA VIJEĆA (EEZ) br. 1408/71**od 14. lipnja 1971.****o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice**

Sadržaj

GLAVA I.:	OPĆE ODREDBE (članci 1.-12.)	9
GLAVA II.:	ODREĐIVANJE PRIMJENJIVOG ZAKONODAVSTVA (članci 13.-17.)	13
GLAVA III.:	POSEBNE ODREDBE KOJE SE ODNOSU NA RAZLIČITE KATEGORIJE DAVANJA	16
Poglavlje 1.:	BOLEST I MAJČINSTVO	
	Odjeljak 1.: Zajedničke odredbe (članak 18.)	16
	Odjeljak 2.: Radnici i članovi njihovih obitelji (članci 19.-24.)	16
	Odjeljak 3.: Nezaposlene osobe i članovi njihovih obitelji (članak 25.)	17
	Odjeljak 4.: Podnositelji zahtjeva za mirovine i članovi njihovih obitelji (članak 26.)	18
	Odjeljak 5.: Umirovljenici i članovi njihovih obitelji (članci 27.-34.)	18
	Odjeljak 6.: Razne odredbe (članak 35.)	20
	Odjeljak 7.: Nadoknada troškova između ustanova (članak 36.)	20
Poglavlje 2.:	INVALIDNOST	
	Odjeljak 1.: Radnici na koje se primjenjuju samo zakonodavstva prema kojima iznos invalidskih davanja ne ovisi o trajanju razdoblja osiguranja (članci 37.-39.)	20
	Odjeljak 2.: Radnici na koje se primjenjuju samo zakonodavstva prema kojima iznos invalidskih davanja ovisi o trajanju razdoblja osiguranja, ili zakonodavstva ove vrste i vrste navedene u odjeljku I. (članak 40.)	21
	Odjeljak 3.: Pogoršanje invalidnosti (članak 41.)	21
	Odjeljak 4.: Ponovna uspostava davanja nakon obustave ili ukidanja – Pretvorba invalidskih davanja u davanja za slučaj starosti (članci 42. i 43.)	22
Poglavlje 3.:	STAROST I SMRT (MIROVINE) (članci 44.-51.)	23
Poglavlje 4.:	OZLJEDE NA RADU I PROFESIONALNE BOLESTI	
	Odjeljak 1.: Pravo na davanja (članci 52.-59.)	26
	Odjeljak 2.: Pogoršanje profesionalne bolesti za koju je ostvareno davanje (članak 60.)	28
	Odjeljak 3.: Razne odredbe (članci 61. i 62.)	29
	Odjeljak 4.: Nadoknade između ustanova (članak 63.)	29
Poglavlje 5.:	POSMRTNE PRIPOMOĆI (članci 64.-66.)	29
Poglavlje 6.:	NEZAPOSLENOST	
	Odjeljak 1.: Opće odredbe (članci 67. i 68.)	30
	Odjeljak 2.: Nezaposlene osobe koje idu u državu članicu koja nije nadležna država (članci 69. i 70.)	31
	Odjeljak 3.: Nezaposlene osobe koje su tijekom posljednjeg zaposlenja boravile u državi članici koja nije nadležna država (članak 71.)	31

Poglavlje 7.:	OBITELJSKA DAVANJA I OBITELJSKI DOPLATCI ZA ZAPOSLENE I NEZAPOSLENE OSOBE	
Odjeljak 1.:	Zajednička odredba	32
Odjeljak 2.:	Radnici i nezaposleni radnici čije obitelji borave u državi članici koja nije nadležna država	32
Poglavlje 8.:	DAVANJA ZA UZDRŽAVANU DJECU UMIROVLJENIKA I ZA DJECU BEZ RODITELJA (članci 77.-79.)	33
GLAVA IV.:	ADMINISTRATIVNA KOMISIJA ZA SOCIJALNU SIGURNOST RADNIKA MIGRANATA (članci 80. i 81.)	35
GLAVA V.:	SAVJETODAVNI ODBOR ZA SOCIJALNU SIGURNOST RADNIKA MIGRANATA (članci 82. i 83.)	36
GLAVA VI.:	RAZNE ODREDBE (članci 84.-93.)	37
GLAVA VII.:	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (članci 94.-99.)	38

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegove članke 2., 7. i 51.,

uzimajući u obzir prijedloge Komisije sastavljene nakon savjetovanja s Administrativnom komisijom za socijalnu sigurnost radnika migranata ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenja Skupštine ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenja Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da je potreba za općom revizijom Uredbe Vijeća br. 3 ⁽⁴⁾ o socijalnoj sigurnosti radnika migranata postala sve očitija, kako u svjetlu praktičnog iskustva njegove provedbe od 1959. godine, tako i zbog izmjena provedenih u nacionalnim zakonodavstvima;

budući da se postojeće odredbe za koordinaciju mogu u cijelosti istodobno razviti, poboljšati i u određenoj mjeri pojednostaviti, uzimajući u obzir znatne razlike koje postoje među nacionalnim zakonodavstvima o socijalnoj sigurnosti;

budući da je u ovom trenutku primjereno u jednom zakonskom instrumentu okupiti sve temeljne odredbe za provedbu članka 51. Ugovora u korist radnika, uključujući pogranične radnike, sezonske radnike i pomorce;

⁽¹⁾ SL 194, 28.10.1966., str. 3333/66. i SL C 95, 21.9.1968., str. 18.

⁽²⁾ SL C 10, 14.2.1968., str. 30. i SL C 135, 14.12.1968., str. 4.

⁽³⁾ SL 64, 5.4.1967., str. 1009/67 i SL C 21, 20.2.1969., str. 18.

⁽⁴⁾ SL 30, 16.12.1958., str. 561/58.

budući da je zbog znatnih razlika među nacionalnim zakonodavstvima u pogledu osoba na koje se primjenjuju poželjno uspostaviti načelo da se Uredba primjenjuje na sve državljanke država članica osigurane u sustavima socijalne sigurnosti zaposlenih osoba;

budući da odredbe o koordinaciji nacionalnih zakonodavstava o socijalnoj sigurnosti spadaju u okvir slobode kretanja radnika koji su državljani država članica i trebaju u tu svrhu doprinijeti poboljšanju njihovog životnog standarda i uvjeta zapošljavanja, jamčeći unutar Zajednice ponajprije jednakost postupanja prema svim državljanima država članica na temelju različitih nacionalnih zakonodavstava te davanja iz socijalne sigurnosti za radnike i njihove uzdržavanike bez obzira na njihovo mjesto zaposlenja ili boravišta;

budući da se ovi ciljevi moraju ostvariti posebno putem zbranja svih razdoblja koja se uzimaju u obzir na temelju različitih nacionalnih zakonodavstava radi ostvarivanja i očuvanja prava na davanja i određivanja svote davanja te pružanja davanja različitim kategorijama osoba koje su obuhvaćene Uredbom, bez obzira na mjesto njihovog boravišta unutar Zajednice;

budući da odredbe o koordinaciji, donesene radi provedbe članka 51. Ugovora, moraju radnicima koji se kreću unutar Zajednice jamčiti njihova pripadajuća prava i pogodnosti, a istodobno onemogućiti porast neosnovanog preklapanja davanja;

budući da u ovu svrhu osobe koje imaju pravo na davanja za slučaj invalidnosti, starosti i smrti (mirovine) moraju imati mogućnost koristiti sva davanja koja im pripadaju u različitim državama članicama; budući da je ipak u svrhu izbjegavanja neopravdanog preklapanja davanja, koje može nastati kao

posljedica mnogostrukih razdoblja osiguranja i drugih izjednačenih razdoblja, potrebno ograničiti davanja do najvećeg iznosa koji bi pripadao radniku u jednoj od tih država, kao da je u njoj proveo cijeli svoj radni vijek;

budući da je radi osiguranja mobilnosti radne snage u poboljšanim uvjetima ubuduće potrebno osigurati tješnju koordinaciju između sustava osiguranja za slučaj nezaposlenosti i sustava pomoći za slučaj nezaposlenosti svih država članica; budući da je stoga zbog olakšanja traženja posla u različitim državama članicama posebno primjereno pružiti nezaposlenom radniku tijekom ograničenog razdoblja davanja za slučaj nezaposlenosti predviđena zakonodavstvom one države članice kojem je posljednje podlijegao;

budući da se čini poželjnim poboljšati sustav prema Uredbi br. 3 kojom se uređuju obiteljska davanja u slučajevima razdvojenih obitelji, kako u pogledu kategorija osoba koje bi imale pravo na takva davanja, tako i u pogledu mehanizma za njihovo ostvarivanje;

budući da je, uzimajući u obzir probleme koji se odnose na nezaposlenost, primjereno proširiti pravo na obiteljska davanja za članove obitelji nezaposlenih radnika koji borave u državi članici različitoj od one koja je nadležna za isplatu davanja za slučaj nezaposlenosti;

budući da je, osim toga, potrebno ukinuti sadašnja ograničenja pri pružanju obiteljskih davanja i budući da bi u svrhu omogućavanja isplate davanja za uzdržavanje članova odvojenih obitelji, ostavljajući po strani ona davanja koja su uglavnom usmjerena na poticanje povećanja stanovništva, bilo poželjno odrediti zajednička pravila za sve države članice i nastaviti nastojanja u ovom smjeru; međutim, zbog velikih različitosti nacionalnih zakonodavstava potrebno je donijeti rješenje koje uzima u obzir ovo stanje: isplatu obiteljskih davanja zemlje zaposlenja u odnosu na pet država, i plaćanje obiteljskih doplata zemlje boravišta članova obitelji kada je zemlja zaposlenja Francuska;

budući da je, analogno rješenjima sadržanim u Uredbi Vijeća (EEZ) 1612/68⁽¹⁾ od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika unutar Zajednice, poželjno u Savjetodavnom odboru okupiti predstavnike radnika i poslodavaca kako bi se razmotrili problemi kojima se bavi Administrativna komisija;

budući da postojeća Uredba može zamijeniti odredbe određene člankom 69. stavkom 4. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

U smislu ove Uredbe:

(a) „radnik” znači:

i. u skladu s ograničenjima navedenim u Prilogu V., svaka osoba koja je osigurana, obvezno ili na izbornoj trajnoj osnovi, za jedan ili više slučajeva koji su obuhvaćeni granama sustava socijalne sigurnosti za zaposlene osobe;

ii. svaka osoba koja je obvezno osigurana za jedan ili više slučajeva obuhvaćenih granama socijalne sigurnosti kojima se bavi ova Uredba, na temelju sustava socijalne sigurnosti za sve stanovnike ili za cjelokupno radno stanovništvo, ako:

— takva osoba može biti određena kao zaposlena osoba na temelju načina na koji se tim sustavom upravlja ili na koji se taj sustav financira, ili

— je takva osoba, u nedostatku takvih kriterija, osigurana za neki drugi slučaj naveden u Prilogu V. na osnovi sustava za zaposlene osobe, obvezno ili na izbornoj trajnoj osnovi;

iii. svaka osoba koja je dobrovoljno osigurana za jedan ili više slučajeva koji su obuhvaćeni granama kojima se bavi ova Uredba, na osnovi sustava socijalne sigurnosti države članice za zaposlene osobe, ili za sve stanovnike, ili za određene kategorije stanovnika ako je takva osoba prethodno bila osigurana za isti slučaj na osnovi sustava zaposlenih osoba iste države članice;

(b) „pogranični radnik” znači svaki radnik zaposlen na državnom području jedne države članice, koji boravi na državnom području druge države članice, u koju se u pravilu vraća dnevno ili najmanje jednom tjedno; međutim, pogranični radnik koji je od strane poduzeća, za koje je

⁽¹⁾ SL 259, 19.10.1968., str. 2.

uobičajeno vezan, upućen na rad u drugo mjesto na državnom području iste ili druge države članice, a zbog takvog je upućivanja na rad spriječen vraćati se dnevno ili barem jednom tjedno u mjesto u kojem boravi, unatoč tome zadržava svojstvo pograničnog radnika u trajanju od najviše četiri mjeseca;

- (c) „sezonski radnik” znači svaki radnik koji odlazi na državno područje države članice koja nije ona u kojoj boravi, kako bi tamo obavljao posao sezonske prirode za poduzeće ili poslodavca te države za razdoblje koje ni u kom slučaju ne smije prijeći osam mjeseci i koji privremeno boravi na državnom području dotične države za vrijeme trajanja svog posla; smatra se da posao sezonske prirode označava posao koji se ovisno o slijedu godišnjih doba automatski ponavlja svake godine;
- (d) „izbjeglica” ima značenje određeno člankom 1. Konvencije o statusu izbjeglica, potpisane u Ženevi 28. srpnja 1951.;
- (e) „osoba bez državljanstva” ima značenje određeno člankom 1. Konvencije o statusu osoba bez državljanstva, potpisane u New Yorku 28. rujna 1954.;
- (f) „član obitelji” znači svaka osoba određena ili priznata kao član obitelji ili određena kao član kućanstva prema zakonodavstvu prema kojem su davanja određena ili, u slučajevima navedenim u članku 22. stavku 1. točki (a) i članku 39., prema zakonodavstvu države članice na čijem državnom području takva osoba boravi; međutim, kada navedena zakonodavstva članom obitelji ili članom kućanstva smatraju jedino osobu koja s radnikom živi pod istim krovom, smatra se da je ovaj uvjet ispunjen ako je dotična osoba pretežito uzdržavana od strane tog radnika;
- (g) „nadživjela osoba” znači svaka osoba određena ili priznata kao takva na temelju zakonodavstva prema kojem se stječu davanja; međutim, u slučaju da navedeno zakonodavstvo nadživjelom osobom smatra jedino osobu koja je živjela s preminulim radnikom pod istim krovom, ovaj se uvjet smatra zadovoljenim ako je osoba bila uglavnom uzdržavana od strane preminulog radnika;
- (h) „boravište” znači uobičajeno boravište;
- (i) „privremeno boravište” znači privremeno boravište;
- (j) „zakonodavstvo” znači, u odnosu na svaku državu članicu, svi zakoni i drugi propisi te sve druge postojeće ili buduće provedbene mjere koji se odnose na grane i sustave socijalne sigurnosti obuhvaćene člankom 4. stavicama 1. i 2.;

Ovaj izraz isključuje odredbe postojećih ili budućih industrijskih ugovora, bez obzira na to jesu li ili ne bile pred-

metom odluke onih tijela koja su ih učinila obveznim ili proširila njihov opseg. Međutim, u slučajevima kada takvi industrijski ugovori služe provedbi uvjeta iz osiguranja prema zakonima ili propisima na koje se odnosi prethodna točka, ovo ograničenje može biti ukinuto u bilo kojem trenutku izjavom dotične države članice, kojom se točno određuju one vrste sustava na koje se ova Uredba odnosi. Takva se obavijest notificira i objavljuje u skladu s odredbama članka 96. Odredbe prethodnog podstavka nemaju učinak izuzeća sustava na koje se primjenjivala Uredba br. 3 od primjene ove Uredbe;

- (k) „konvencija o socijalnoj sigurnosti” znači svaki bilateralni ili multilateralni instrument koji isključivo povezuje ili će povezati dvije ili više država članice, te svaki drugi multilateralni instrument koji povezuje ili će povezati najmanje dvije države članice s jednom ili više drugih država u području socijalne sigurnosti, za sve ili dio grana i sustava navedenih u članku 4. stavicama 1. i 2., zajedno sa sporazumima bilo koje vrste sklopljenim u skladu s navedenim instrumentima;
- (l) „nadležno tijelo” znači, u odnosu na svaku državu članicu, ministar, ministri ili druga odgovarajuća tijela odgovorna za sustave socijalne sigurnosti na cijelom ili dijelu državnog područja o kojem se radi;
- (m) „Administrativna komisija” znači komisija navedena u članku 80.;
- (n) „ustanova” znači, u odnosu na svaku državu članicu, tijelo ili vlast nadležnu za primjenu cjelokupnog ili dijela zakonodavstva;
- (o) „nadležna ustanova” znači:
  - i. ustanova kod koje je dotična osoba osigurana u vrijeme podnošenja zahtjeva za davanje; ili
  - ii. ustanova kod koje dotična osoba ima ili bi imala pravo na davanja u slučaju da ona ili član ili članovi njezine obitelji borave na državnom području države članice gdje se ustanova nalazi; ili
  - iii. ustanova koju je odredilo nadležno tijelo dotične države članice; ili
  - iv. u slučaju sustava koji se odnosi na odgovornost poslodavca u vezi s davanjima navedenim u članku 4. stavku 1., označava dotičnog poslodavca ili osiguravatelja ili, u njihovom nedostatku, tijelo ili vlast određenu od strane nadležnog tijela dotične države članice;

- (p) „ustanova mjesta boravišta” i „ustanova mjesta privremenog boravišta” znače odgovarajuću ustanovu nadležnu za pružanje davanja u mjestu gdje dotična osoba boravi, odnosno ustanovu nadležnu za pružanje davanja u mjestu gdje dotična osoba privremeno boravi, na temelju zakonodavstva koje primjenjuje ta ustanova ili, ako takva ustanova ne postoji, ustanovu određenu od strane nadležnog tijela dotične države članice;
- (q) „nadležna država” znači država članica na čijem se državnom području nalazi nadležna ustanova;
- (r) „razdoblja osiguranja” znači razdoblja doprinosa ili razdoblja zaposlenja koja su određena ili priznata kao razdoblja osiguranja prema zakonodavstvu prema kojem su navršena ili se smatraju navršenima, te sva razdoblja koja se takvima smatraju, ako se prema navedenom zakonodavstvu smatraju izjednačenima s razdobljima osiguranja;
- (s) „razdoblja zaposlenja” znači razdoblja koja su određena ili priznata kao takva prema zakonodavstvu prema kojem su navršena, te sva razdoblja koja se takvima smatraju, ako se prema navedenom zakonodavstvu smatraju izjednačenima s razdobljima zaposlenja;
- (t) „davanja” i „mirovine” znači sva davanja i mirovine, uključujući sve njihove dijelove koji se isplaćuju iz javnih fondova, revalorizacijska povećanja i dodatne doplatke, prema odredbama glave III., kao i paušalna davanja koje se mogu isplatiti umjesto mirovina, te plaćanja obavljena prigodom nadoknade troškova na ime doprinosa;
- (u) i. „obiteljska davanja” znači sva davanja u naravi ili novcu namijenjena podmirenju obiteljskih troškova prema zakonodavstvu određenom člankom 4. stavkom 1. točkom (h), isključujući posebne doplatke za rođenje djeteta navedene u Prilogu I.;
- ii. „obiteljski doplaci” znači obročne novčane naknade koje se stječu isključivo u odnosu na broj i, ako je primjereno, dob članova obitelji;
- (v) „posmrtna pripomoć” znači svaka jednokratna isplata za slučaj smrti, osim paušalnih davanja navedenih u podstavku (t).

Članak 2.

Obuhvaćene osobe

1. Ova se Uredba odnosi na radnike na koje se primjenjivalo ili se primjenjuje zakonodavstvo jedne ili više država članica, koji su državljani jedne od država članica ili su osobe bez državljanstva, ili izbjeglice koje borave na državnom području jedne od država članica, kao i na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe.

2. Pored toga, ova se Uredba odnosi na nadživjele osobe radnika na koje se primjenjivalo zakonodavstvo jedne ili više

država članica, bez obzira na državljanstvo tih radnika, ako su nadživjele osobe državljani jedne od država članica, ili osobe bez državljanstva, ili izbjeglice koje borave na državnom području jedne od država članica.

3. Ova se Uredba odnosi na državne službenike i osobe koje se u skladu sa zakonodavstvom koje se primjenjuje takvim smatraju, ako se na njih primjenjuje ili se primjenjivalo zakonodavstvo države članice na koje se ova Uredba primjenjuje.

Članak 3.

Jednakost postupanja

1. U skladu s posebnim odredbama ove Uredbe, osobe koje borave na državnom području jedne od država članica na koju se ova Uredba primjenjuje podliježu istim obvezama i uživaju ista davanja prema zakonodavstvu bilo koje države članice kao državljani te države.

2. Odredbe stavka 1. primjenjuju se na pravo biranja članova u tijela ustanova socijalne sigurnosti ili sudjelovanja u njihovom imenovanju, ali ne utječu na zakonodavne odredbe bilo koje države članice koje se odnose na pravo da budu imenovani ili na načine imenovanja.

3. Konvencije o socijalnoj sigurnosti koje ostaju na snazi u skladu s člankom 7. stavkom 2. točkom (c) i konvencije zaključene sukladno članku 8. stavku 1., primjenjuju se na sve osobe na koje se primjenjuje ova Uredba, osim ako je drukčije određeno u Prilogu II.

Članak 4.

Materijalno područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na cjelokupno zakonodavstvo koje se odnosi na sljedeće grane socijalne sigurnosti:

- (a) davanja za slučaj bolesti i majčinstvo;
- (b) invalidska davanja, uključujući ona namijenjena održavanju ili poboljšanju sposobnosti zarađivanja;
- (c) davanja za slučaj starosti;
- (d) davanja za nadživjele osobe;
- (e) davanja za ozljede na radu i profesionalne bolesti;
- (f) posmrtna pripomoći;
- (g) davanja za nezaposlenost;
- (h) obiteljska davanja.

2. Ova se Uredba odnosi na sve opće i posebne sustave socijalne sigurnosti, bez obzira na to jesu li doprinosni ili nisu, kao i na sustave koji se odnose na odgovornost poslodavca ili vlasnika broda u vezi s davanjima navedenim u stavku 1.

3. Međutim, odredbe glave III. ove Uredbe ne utječu na zakonske odredbe bilo koje države članice o odgovornosti vlasnika broda.

4. Ova se Uredba ne odnosi na socijalnu i medicinsku pomoć, sustave davanja za žrtve rata ili njegovih posljedica, ili na posebne sustave za državne službenike i pridružene osobe.

Članak 5.

Izjave država članica o području primjene ove Uredbe

Države članice određuju zakonodavstvo i sustave na koje se odnosi članak 4. stavci 1. i 2., najniža davanja na koja se odnosi članak 50. i davanja na koja se odnose članci 77. i 78. u izjavama koje se moraju notificirati i objaviti u skladu s člankom 96.

Članak 6.

Konvencije o socijalnoj sigurnosti koje zamjenjuje ova Uredba

U skladu s odredbama članka 7., 8. i članka 46. stavka 4., ova Uredba, s obzirom na osobe i slučajeve koje obuhvaća, zamjenjuje odredbe svake konvencije o socijalnoj sigurnosti koja povezuje:

- (a) isključivo dvije ili više država članica, ili
- (b) najmanje dvije države članice i jednu ili više drugih država, kada rješavanje dotičnih slučajeva ne uključuje niti jednu ustanovu jedne od posljednje navedenih država.

Članak 7.

Međunarodne odredbe na koje ova Uredba ne utječe

1. Ova Uredba ne utječe na obveze koje proizlaze iz:
  - (a) bilo koje konvencije koju je usvojila Međunarodna konferencija rada, a koja je stupila na snagu nakon ratifikacije u jednoj ili više država članica;
  - (b) Europskih privremenih ugovora o socijalnoj sigurnosti od 11. prosinca 1953. sklopljenih između država članica Vijeća Europe.

2. Bez obzira na odredbe članka 6., nastavljaju se primjenjivati:

- (a) Sporazum od 27. srpnja 1950. koji se odnosi na socijalnu sigurnost ladara na Rajni, izmijenjen 13. veljače 1961.;
- (b) Europska konvencija od 9. srpnja 1956. o socijalnoj sigurnosti radnika u međunarodnom prijevozu;
- (c) konvencije o socijalnoj sigurnosti navedene u Prilogu II.

Članak 8.

Sklapanje konvencija između država članica

1. Dvije ili više država članica mogu prema potrebi sklopiti konvencije jedna s drugom u skladu s načelima i u duhu ove Uredbe.
2. Svaka država članica notificira, u skladu s člankom 96. stavkom 1., o svakoj konvenciji sklopljenoj s drugom državom članicom sukladno stavku 1.

Članak 9.

Ulazak u dobrovoljno ili izbornu produženo osiguranje

1. Zakonske odredbe država članica, koje ulazak u dobrovoljno ili izbornu produženo osiguranje uvjetuju boravištem na državnom području te države, ne primjenjuju se na radnike na koje se primjenjuje ova Uredba i koji borave na državnom području druge države članice, pod uvjetom da se na njih u određenom trenutku tijekom ranijeg radnog vijeka primjenjivalo zakonodavstvo prve države.
2. Ako je prema zakonodavstvu države članice ulazak u dobrovoljno ili izbornu produženo osiguranje uvjetovano navršavanjem razdoblja osiguranja, sva takva razdoblja navršena prema zakonodavstvu druge države članice uzimaju se u obzir u potrebnom opsegu, kao da su navršena na temelju zakonodavstva prve države.

Članak 10.

Odstupanje od klauzula o boravištu – Učinak obveznog osiguranja na povrat doprinosa

1. Ako nije drukčije određeno ovom Uredbom, novčana davanja za slučaj invalidnosti, starosti ili za nadživjele osobe, mirovine za ozljede na radu ili profesionalne bolesti i posmrtna pripomoći, ostvarene na temelju zakonodavstva jedne ili više država članica, ne podliježu smanjenju, izmjeni, obustavi, ukidanju ili zapljeni zbog činjenice da korisnik boravi na državnom području druge države članice različitoj od one u kojoj se nalazi ustanova nadležna za plaćanje.

Prethodni podstavak primjenjuje se i na paušalna davanja koja se stječu u slučajevima ponovnog sklapanja braka nadživjelog bračnog druga koji je imao pravo na obiteljsku mirovinu.

2. Ako je prema zakonodavstvu jedne države članice povrat doprinosa uvjetovan time da dotična osoba prestane podlijevati obveznom osiguranju, ovaj se uvjet ne smatra ispunjenim sve dok dotična osoba u svojstvu radnika podliježe obveznom osiguranju na temelju zakonodavstva druge države članice.

Članak 11.

Revalorizacija davanja

Pravila za usklađivanje davanja određenih zakonodavstvom države članice primjenjuju se na davanja koja se trebaju isplatiti prema tom zakonodavstvu na temelju odredbi ove Uredbe.

Članak 12.

Sprečavanje preklapanja davanja

1. Na temelju ove Uredbe ne može se steći ni zadržati pravo na nekoliko davanja iste vrste za jedno i isto razdoblje obveznog osiguranja. Međutim, ova se odredba ne primjenjuje na invalidska davanja, davanja za slučaj starosti, smrti (mirovine) ili profesionalne bolesti koja se stječu kod ustanova dviju ili više država članica, u skladu s člankom 41., člankom 43. stavcima 2. i 3., člancima 46., 50. i 51., ili člankom 60. stavkom 1. točkom (b).

2. Zakonske odredbe države članice o smanjenju, obustavi ili ukidanju davanja u slučajevima preklapanja s drugim davanjima iz socijalne sigurnosti ili drugim prihodom mogu se primijeniti čak i ako je pravo na takva davanja stečeno na temelju zakonodavstva druge države članice ili se takav prihod stječe na državnom području druge države članice. Međutim, ova se odredba ne primjenjuje kada dotična osoba prima davanja iste vrste za slučaj invalidnosti, starosti, smrti (mirovine) ili profesionalne bolesti, koja se stječu kod ustanova dviju ili više država članica u skladu s člancima 46., 50., 51. ili člankom 60. stavkom 1. točkom (b).

3. Zakonske odredbe države članice o smanjenju, obustavi ili ukidanju davanja u slučaju da osoba prima invalidska davanja ili prijevremenu starosnu mirovinu tijekom bavljenja profesionalnom ili trgovinskom djelatnošću mogu se primijeniti protiv takve osobe čak i ako se ona bavi tom djelatnošću na državnom području druge države članice.

4. Invalidska mirovina koja se isplaćuje na temelju zakonodavstva Nizozemske, u slučaju u kojem je ustanova Nizozemske obvezna prema članku 57. stavku 3. točki (c) ili članku 60. stavku 2. točki (a) doprinijeti također trošku davanja za slučaj profesionalne bolesti ostvarenih na temelju zakonodavstva druge države članice, umanjuje se za iznos koji se plaća ustanovi druge države članice koja je nadležna pružiti davanja za slučaj profesionalne bolesti.

GLAVA II.

ODREĐIVANJE PRIMJENJIVOG ZAKONODAVSTVA

Članak 13.

Opća pravila

1. Na radnika na kojeg se primjenjuje ova Uredba primjenjuje se zakonodavstvo samo jedne države članice. To se zakonodavstvo određuje u skladu s odredbama ove glave.

2. U skladu s odredbama članka od 14. do 17.:

(a) na radnika zaposlenog na državnom području jedne države članice primjenjuje se zakonodavstvo te države, čak i ako

boravi na državnom području druge države članice, ili ako se registrirano sjedište ili mjesto poslovanja poduzeća ili poslodavca koji ga zapošljava nalazi na državnom području druge države članice;

(b) na radnika zaposlenog na brodu koji vije zastavu države članice primjenjuje se zakonodavstvo te države;

(c) na državne službenike i s njima izjednačene osobe primjenjuje se zakonodavstvo države članice koje se primjenjuje na upravu koja ih zapošljava;

(d) radnik pozvan ili ponovno pozvan u službu oružanih snaga države članice zadržava status radnika te se na njega primjenjuje zakonodavstvo te države; ako je pravo prema tom zakonodavstvu utemeljeno na razdobljima osiguranja navršenih prije ulaska u takvu službu ili izlaska iz nje, razdoblja osiguranja navršena na temelju zakonodavstva bilo koje druge države članice uzimaju se u obzir u potrebnom opsegu kao da su razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu prve države.

Članak 14.

Posebna pravila

1. Članak 13. stavak 2. točka (a) primjenjuje se podložno sljedećim iznimkama ili okolnostima:

(a) i. Radnik zaposlen na državnom području države članice u poduzeću kojem uobičajeno pripada, koje ga upućuje na državno područje druge države članice kako bi ondje obavljao posao za to poduzeće, i dalje podliježe zakonodavstvu prve države članice, pod uvjetom da očekivano trajanje tog posla ne premašuje dvanaest mjeseci i da nije upućen na rad kako bi zamijenio drugog radnika koji je završio svoje razdoblje upućivanja;

ii. ako se trajanje posla koji treba obaviti produži preko prvotno očekivanog trajanja zbog nepredviđenih okolnosti, i premaši dvanaest mjeseci, zakonodavstvo prve države i dalje se primjenjuje sve do završetka tog posla, pod uvjetom da nadležno tijelo države na čije je državno područje radnik upućen, ili neko drugo ovlašteno tijelo koje je odredilo prvo tijelo, da svoju suglasnost; takva se suglasnost mora zatražiti prije završetka početnog dvanaestmjesecnog razdoblja. Međutim, takva se suglasnost ne može dati za razdoblje duže od dvanaest mjeseci;

(b) na radnika zaposlenog u međunarodnom prijevozu na državnom području dvije ili više država članica kao člana putujućeg ili letećeg osoblja, koji radi za poduzeće koje za najam ili naknadu ili za vlastiti račun pruža usluge prijevoza putnika ili robe željeznicom, cestom, zrakom ili unutarnjim plovnim putovima i ima registrirano sjedište ili mjesto poslovanja na državnom području države članice, primjenjuje se zakonodavstvo te druge države uz sljedeća ograničenja:

i. ako dotično poduzeće ima podružnicu ili stalno predstavništvo na državnom području države članice različitom od države u kojoj ima registrirano sjedište ili mjesto poslovanja, na radnika zaposlenog u takvoj podružnici

ili agenciji primjenjuje se zakonodavstvo države članice na čijem se državnom području nalazi ta podružnica ili stalno predstavništvo;

ii. ako je radnik prvenstveno zaposlen na državnom području države članice u kojoj boravi, na njega se primjenjuje zakonodavstvo te države čak i ako poduzeće koje ga zapošljava nema registrirano sjedište, ili mjesto poslovanja, ili podružnicu, ili stalno predstavništvo na tom području;

(c) na radnika, osim onoga koji je zaposlen u međunarodnom prijevozu, koji uobičajeno obavlja svoju djelatnost na državnom području dviju ili više država članica, primjenjuje se:

i. zakonodavstvo države članice na čijem državnom području boravi, ako obavlja svoju djelatnost djelomično na tom području ili ako je vezan uz nekoliko poduzeća ili nekoliko poslodavaca koji imaju registrirana sjedišta ili mjesta poslovanja na državnom području različitih država članica;

ii. zakonodavstvo države članice na čijem se državnom području nalazi registrirano sjedište ili mjesto poslovanja poduzeća ili osobe koja ga zapošljava, ako ne boravi na državnom području nijedne od država članica u kojima obavlja svoju djelatnost;

(d) na radnika, kojeg na državnom području jedne države članice zapošljava poduzeće koje ima registrirano sjedište ili mjesto poslovanja na državnom području druge države članice i koji prelazi zajedničku granicu tih država, primjenjuje se zakonodavstvo države članice na čijem državnom području poduzeće ima registrirano sjedište ili mjesto poslovanja.

2. Članak 13. stavak 2. točka (b) primjenjuje se podložno sljedećim iznimkama i okolnostima:

(a) na radnika kojeg zapošljava poduzeće kojem uobičajeno pripada, bilo na državnom području jedne države članice ili na brodu koji vije zastavu jedne države članice, a kojeg to poduzeće uputi na brod koji vije druge države članice

kako bi ondje obavljao posao za to poduzeće, pod uvjetima navedenim u stavku 1. točki (a) nastavlja se primjenjivati zakonodavstvo prve države članice;

(b) na radnika koji nije redovno zaposlen na moru, već u teritorijalnim vodama ili luci jedne države članice, na brodu koji vije zastavu druge države članice, ali nije član posade, primjenjuje se zakonodavstvo prve države;

(c) na radnika zaposlenog na brodu koji vije zastavu jedne države članice, a kojeg za takvo zaposlenje plaća poduzeće ili osoba čije se registrirano sjedište ili mjesto poslovanja nalazi na državnom području druge države članice, primjenjuje se zakonodavstvo te druge države ako u njoj boravi; poduzeće ili osoba koja isplaćuje naknadu smatra se poslodavcem u smislu navedenog zakonodavstva.

3. Zakonske odredbe jedne države članice prema kojima umirovljenik koji obavlja profesionalnu ili trgovinsku djelatnost ne podliježe obveznom osiguranju u vezi s takvom djelatnošću, odnose se i na umirovljenika čija je mirovina ostvarena na temelju zakonodavstva druge države članice.

Članak 15.

Pravila o dobrovoljnom osiguranju ili izbornom produženom osiguranju

1. Odredbe članka 13. i 14. ne primjenjuju se na dobrovoljno osiguranje ili izorno produženo osiguranje.

2. U slučaju da primjena zakonodavstava dviju ili više država članica ima za posljedicu preklapanje osiguranja:

— prema sustavu obveznog osiguranja i jednom ili više sustava dobrovoljnog ili izbornog produženog osiguranja, na dotičnu osobu se primjenjuje isključivo sustav obveznog osiguranja;

— prema dva ili više sustava dobrovoljnog ili izbornog produženog osiguranja, dotična osoba može ući samo u sustav dobrovoljnog ili izbornog produženog osiguranja za koji se odlučila.

3. Međutim, u slučaju invalidnosti, starosti i smrti (mirovine), dotična osoba može ući u sustav dobrovoljnog ili izbornog produženog osiguranja jedne države članice čak i kada obvezno podliježe zakonodavstvu druge države članice, ako je takvo preklapanje izrijekom ili prešutno dopušteno u prvoj državi članici.

Dotična osoba koja se prijavi za ulazak u sustav dobrovoljnog ili izbornog produženog osiguranja u državi članici čije zakonodavstvo osim takvog osiguranja predviđa i dopunsko izorno osiguranje, može ući samo u ovo posljednje navedeno osiguranje.

Članak 16.

Posebna pravila za osobe zaposlene u diplomatskim misijama i konzularnim uredima te pomoćno osoblje Europskih zajednica

1. Članak 13. stavak 2. točka (a) primjenjuje se na osobe zaposlene u diplomatskim misijama i konzularnim uredima te na privatnu poslugu diplomatskih agenata takvih misija ili ureda.

2. Međutim, radnici obuhvaćeni stavkom 1., koji su državljani države članice koja je akreditirajuća država ili država šaljiteljica, mogu izabrati primjenu zakonodavstva te države. Takvo pravo izbora može se obnoviti na kraju svake kalendarske godine i nema retroaktivni učinak.

3. Pomoćno osoblje Europskih zajednica može se odlučiti za primjenu zakonodavstva države članice na čijem je državnom području zaposleno, zakonodavstva države članice koje se na njih posljednje primjenjivalo, ili zakonodavstva države članice čiji su državljani, u odnosu na odredbe koje se ne odnose na obiteljske doplatke, stjecanje kojih ovisi o uvjetima zaposlenja koji se primjenjuju na takvo osoblje. Ovo pravo izbora, koje se može ostvariti samo jednom, stupa na snagu od prvog dana zaposlenja.

Članak 17.

Iznimke od odredbi članka od 13. do 16.

Dvije ili više država članica ili nadležnih tijela tih država mogu zajedničkim dogovorom odrediti iznimke od odredbi članka od 13. do 16. u interesu određenih radnika ili kategorija radnika.

GLAVA III.

POSEBNE ODREDBE KOJE SE ODNOSU NA RAZLIČITE KATEGORIJE DAVANJA

POGLAVLJE 1.

BOLEST I MAJČINSTVO

Odjeljak 1.

Zajedničke odredbe

Članak 18.

Zbrajanje razdoblja osiguranja

1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo uvjetuje stjecanje, zadržavanje ili ponovnu uspostavu prava na davanja navršetkom razdoblja osiguranja uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, razdoblja osiguranja navršena na temelju zakonodavstva bilo koje druge države članice kao da su navršena na temelju njezinog vlastitog zakonodavstva.

2. Odredbe stavka 1. primjenjuju se na sezonske radnike, čak i u vezi s razdobljima prije prekida osiguranja koje prekoračuju razdoblje koje dopušta zakonodavstvo nadležne države, ali ipak pod uvjetom da dotični radnik nije prestao biti osiguran za razdoblje duže od četiri mjeseca.

Odjeljak 2.

Radnici i članovi njihovih obitelji

Članak 19.

Boravište u državi članici koja nije nadležna država – Opća pravila

1. Radnik koji boravi na državnom području države članice koja nije nadležna država, koji ispunjava uvjete zakonodavstva nadležne države za pravo na davanja, uzimajući u obzir odredbe članka 18. kad je to primjereno, u državi u kojoj boravi ostvaruje pravo na:

(a) davanja u naravi, koja u ime nadležne ustanove pruža ustanova u mjestu boravišta, u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje ta ustanova, kao da je kod nje osiguran;

(b) novčana davanja koja pruža nadležna ustanova u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje. Međutim, dogovorom nadležne ustanove i ustanove mjesta boravišta takva davanja može pružiti ova posljednje navedena ustanova u ime prve ustanove, u skladu sa zakonodavstvom nadležne države.

2. Odredbe stavka 1. točke (a) odgovarajuće se primjenjuju na članove obitelji koji borave na državnom području države članice koja nije nadležna država, ako nemaju pravo na takva davanja prema zakonodavstvu države na čijem državnom području borave.

Članak 20.

Pogranični radnici i članovi njihovih obitelji – posebna pravila

Pogranični radnik također može steći davanja na državnom području nadležne države. Takva davanja osigurava nadležna ustanova u skladu sa zakonodavstvom te države, kao da radnik ondje boravi. Članovi njegove obitelji mogu primati davanja u naravi pod istim uvjetima; međutim, ostvarivanje takvih davanja uvjetovano je, osim u hitnim slučajevima, sporazumom između dotičnih država ili između nadležnih tijela tih država ili, u nedostatku istih, prethodnom suglasnošću nadležne ustanove.

Članak 21.

Privremeno boravište u nadležnoj državi ili promjena boravišta u nadležnu državu

1. Radnik i članovi njegove obitelji navedeni u članku 19., koji privremeno borave na državnom području nadležne države, ostvaruju davanja u skladu sa zakonodavstvom te države kao da ondje borave čak i ako su već koristili davanja za isti slučaj bolesti ili majčinstva prije tog privremenog boravišta. Međutim, ova se odredba ne odnosi na pogranične radnike i članove njihovih obitelji.

2. Radnik i članovi njegove obitelji iz članka 19. koji mijenjaju boravište na državno područje nadležne države ostvaruju davanja u skladu sa zakonodavstvom te države, čak i ako su već koristili davanja za isti slučaj bolesti ili majčinstva prije promjene boravišta.

Članak 22.**Privremeno boravište izvan nadležne države – Povratak ili promjena boravišta u drugu državu članicu tijekom bolesti ili majčinstva – Potreba za odlaskom u drugu državu članicu radi odgovarajućeg liječenja**

1. Radnik koji ispunjava uvjete prema zakonodavstvu nadležne države za stjecanje prava na davanja, uzimajući u obzir prema potrebi članak 18., te:

- (a) čije stanje iziskuje hitna davanja tijekom privremenog boravišta na državnom području druge države članice; ili
- (b) kojem je nakon što je stekao pravo na davanja naplativa nadležnoj ustanovi ta ustanova dopustila povratak na državno područje države članice gdje boravi, ili promjena boravišta na državno područje druge države članice; ili
- (c) kojem je nadležna ustanova dopustila odlazak na državno područje druge države članice radi primanja liječenja primjerenog njegovom stanju, ima pravo na:
  - i. davanja u naravi, koja u ime nadležne ustanove pruža ustanova mjesta privremenog boravišta ili boravišta u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje, kao da je kod nje osiguran; međutim, trajanje razdoblja tijekom kojeg se davanja pružaju određuje se prema zakonodavstvu nadležne države;
  - ii. novčana davanja koja pruža nadležna ustanova u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje. Međutim, dogovorom nadležne ustanove i ustanove mjesta privremenog boravišta ili boravišta takva davanja može pružiti ova druga ustanova u ime prve, u skladu sa zakonodavstvom nadležne države.

2. Suglasnost koja je potrebna prema stavku 1. točki (b) može biti uskraćena jedino ako se ustanovi da bi kretanje te osobe moglo utjecati na njezino zdravstveno stanje ili primanje liječničke pomoći.

Suglasnost koja je potrebna prema stavku 1. točki (c) ne može biti uskraćena ako navedeno liječenje ne može biti pruženo dotičnoj osobi na državnom području države članice u kojoj boravi.

3. Odredbe stavaka 1. i 2. primjenjuju se na članove obitelji radnika u odnosu na davanja u naravi.

4. Činjenica da se odredbe stavka 1. primjenjuju na radnika ne utječe na pravo članova njegove obitelji na davanja.

Članak 23.**Određivanje novčanih davanja**

1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo propisuje da se određivanje novčanih davanja temelji na prosječnoj plaći, određuje tu prosječnu plaću isključivo na temelju plaća za koje je potvrđeno da su isplaćene tijekom razdoblja navršenih prema navedenom zakonodavstvu.

2. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da se određivanje novčanih davanja temelji na standardnoj plaći, uzima u obzir isključivo standardnu plaću ili, kada je primjereno, prosjek standardnih plaća za razdoblja navršena na temelju navedenog zakonodavstva.

3. Nadležna ustanova države članice prema čijem zakonodavstvu iznos novčanog davanja ovisi o broju članova obitelji također uzima u obzir članove obitelji dotične osobe koji borave na državnom području druge države članice kao da borave na državnom području nadležne države.

Članak 24.**Značajnija davanja u naravi**

1. Ako je ustanova države članice priznala pravo radnika ili člana njegove obitelji na protezu, veće pomagalo ili druga značajnija davanja u naravi prije nego što se osigurao kod ustanove druge države članice, dotični radnik ostvaruje takva davanja na teret prve ustanove, čak i ako su priznata nakon što je postao osiguran kod druge ustanove.

2. Popis davanja na koja se primjenjuju odredbe stavka 1. sastavlja Administrativna komisija.

Odjeljak 3.**Nezaposlene osobe i članovi njihovih obitelji****Članak 25.**

1. Nezaposlena osoba na koju se primjenjuje članak 69. stavak 1. i druga rečenica članka 71. stavka 1. točke (b)

alineje ii., i koja ispunjava uvjete zakonodavstva nadležne države za stjecanje prava na davanja u naravi i novčana davanja, uzimajući u obzir ako je primjereno odredbe članka 18., ostvaruje u razdoblju iz članka 69. stavka 1. točke (c):

- (a) davanja u naravi koja u ime nadležne ustanove pruža ustanova države članice u kojoj osoba traži zaposlenje u skladu sa zakonodavstvom te druge ustanove, kao da je kod nje osigurana;
- (b) novčana davanja koja pruža nadležna ustanova u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje. Međutim, dogovorom nadležne ustanove i ustanove države članice u kojoj nezaposlena osoba traži zaposlenje, davanja može pružiti ta druga ustanova u ime prve ustanove u skladu sa zakonodavstvom nadležne države. Davanja za slučaj nezaposlenosti ostvarena prema članku 69. stavku 1. ne pružaju se za razdoblje tijekom kojeg se isplaćuju novčana davanja.

2. Potpuno nezaposlena osoba, na koju se primjenjuju odredbe članka 71. stavka 1. točke (a) alineje ii. ili prva rečenica članka 71. stavka 1. točke (b) alineje ii., prima davanja u naravi i novčana davanja u skladu sa zakonodavstvom države članice na čijem državnom području boravi, kao da se na nju primjenjivalo to zakonodavstvo tijekom njezina posljednjeg zaposlenja, uzimajući u obzir, ako je potrebno, odredbe članka 18.; trošak takvih davanja snosi ustanova zemlje boravišta.

3. Ako nezaposlena osoba ispunjava uvjete zakonodavstva države članice koja odgovara za trošak davanja za slučaj nezaposlenosti u pogledu prava na davanja u naravi, uzimajući u obzir, ako je primjereno, odredbe članka 18., takva davanja ostvaruju članovi njezine obitelji bez obzira na državu članicu na čijem državnom području borave ili privremeno borave. Takva davanja pruža ustanova mjesta boravišta ili privremenog boravišta, u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje, u ime nadležne ustanove države članice koja odgovara za trošak davanja za slučaj nezaposlenosti.

4. Bez obzira na zakonske odredbe države članice koje dopuštaju produljenje razdoblja tijekom kojeg je moguće pružiti davanja za slučaj bolesti, nadležna ustanova može u slučajevima više sile produžiti razdoblje navedeno u stavku 1. u okviru ograničenja određenog zakonodavstvom koje ustanova primjenjuje.

Odjeljak 4.

Podnositelji zahtjeva za mirovine i članovi njihovih obitelji

Članak 26.

Pravo na davanja u naravi u slučajevima prestanka prava na davanja kod posljednje nadležne ustanove

1. Radnik, članovi njegove obitelji ili nadživjele osobe čije pravo na davanja u naravi prema zakonodavstvu posljednje nadležne države članice prestane tijekom odlučivanja o zahtjevu, ipak ostvaruju takva davanja pod sljedećim uvjetima: davanja u naravi pružaju se u skladu sa zakonodavstvom države članice na čijem državnom području dotična osoba ili osobe borave, pod uvjetom da imaju pravo na takva davanja prema tom zakonodavstvu ili bi imale pravo na njih prema zakonodavstvu druge države članice kad bi boravile na državnom području te države, uzimajući u obzir prema potrebi odredbe članka 18.

2. Podnositelju zahtjeva za mirovinu, koji ima pravo na davanja u naravi prema zakonodavstvu države članice, koja obvezuje dotičnu osobu da sama uplati doprinose za osiguranje za slučaj bolesti tijekom odlučivanja o njegovom zahtjevu za mirovinu, prestaje pravo na davanja u naravi na kraju drugog mjeseca za koji nije uplatio potrebne doprinose.

3. Davanja u naravi ostvarena sukladno stavku 1. naplativa su od ustanove koja je prikupljala doprinose u skladu sa stavkom 2.; ako se prema stavku 2. doprinosi ne plaćaju, ustanova koja odgovara za trošak davanja u naravi nadoknađuje nakon priznavanja prava na mirovinu na temelju članka 28. iznos priznatih davanja ustanovi mjesta boravišta.

Odjeljak 5.

Umirovljenici i članovi njihovih obitelji

Članak 27.

Mirovine koje se isplaćuju prema zakonodavstvu nekoliko država, a pravo na davanja u naravi se koristi u zemlji boravišta

Umirovljenik koji ima pravo na mirovinu prema zakonodavstvu dviju ili više država članica i koji ima pravo na davanja u naravi prema zakonodavstvu države članice na čijem državnom području boravi, uzimajući u obzir prema potrebi odredbe članka 18. i Priloga V., ostvaruje zajedno s članovima svoje

obitelji takva davanja kod ustanove mjesta stalnog boravišta, i to na teret te ustanove, kao da umirovljeniku mirovina pripada samo prema zakonodavstvu te druge države.

Članak 28.

Mirovine koje se isplaćuju prema zakonodavstvu nekoliko država, a pravo na davanja u naravi ne koristi se u zemlji boravišta

1. Umirovljenik koji ima pravo na mirovinu ili mirovine prema zakonodavstvu jedne ili više država članica i koji nema pravo na davanja u naravi prema zakonodavstvu države članice na čijem državnom području boravi, ipak ostvaruje takva davanja za sebe i članove svoje obitelji ako bi, uvažavajući odredbe članka 18. i Priloga V. ako je primjereno, imao na njih pravo prema zakonodavstvu države članice ili barem jedne od država članica nadležnih za mirovine, kao da boravi na državnom području te države. Davanja pruža ustanova mjesta boravišta u ime ustanove navedene u stavku 2., kao da je dotična osoba umirovljenik prema zakonodavstvu države na čijem državnom području boravi i ima pravo na davanja u naravi.

2. U slučajevima iz stavka 1. trošak davanja u naravi snosi ustanova određena prema sljedećim pravilima:

- (a) ako umirovljenik ima pravo na navedena davanja prema zakonodavstvu jedne države članice, njihov trošak snosi nadležna ustanova te države;
- (b) ako umirovljenik ima pravo na navedena davanja prema zakonodavstvima dviju ili više država članica, njihov trošak snosi nadležna ustanova države članice prema čijem je zakonodavstvu umirovljenik navršio najduže razdoblje osiguranja; ako bi primjena ovog pravila imala za posljednicu da nekoliko ustanova bude nadležno za trošak davanja, trošak snosi posljednja ustanova u kojoj je umirovljenik bio osiguran.

Članak 29.

Boravište članova obitelji u državi koja nije država u kojoj umirovljenik boravi –Promjena boravišta u državu u kojoj umirovljenik boravi

1. Članovi obitelji umirovljenika koji ima pravo na mirovinu ili mirovine prema zakonodavstvu jedne ili više država članica, koji borave na državnom području države članice koja nije država u kojoj umirovljenik boravi, imaju pravo na davanja u

naravi ako i on ima pravo na takva davanja prema zakonodavstvu države članice, kao da umirovljenik boravi na istom području kao i oni. Takva davanja pruža ustanova mjesta boravišta članova obitelji, u skladu sa zakonodavstvom koje ta ustanova primjenjuje, a naplativa su od ustanove mjesta boravišta umirovljenika.

2. Članovi obitelji iz stavka 1. koji promijene boravište na državno područje države članice u kojoj umirovljenik boravi ostvaruju davanja prema zakonodavstvu te države, čak i ako su već primali davanja za isti slučaj bolesti ili majčinstva prije promjene boravišta.

Članak 30.

Značajnija davanja u naravi

Odredbе članka 24. odgovarajuće se primjenjuju na umirovljenike.

Članak 31.

Umirovljenik i/ili član njegove obitelji koji privremeno borave u državi koja nije država u kojoj borave

Umirovljenik koji ima pravo na mirovinu ili mirovine prema zakonodavstvu jedne ili više država članica, a ima pravo i na davanja u naravi prema zakonodavstvu jedne od tih država, ostvaruje s članovima svoje obitelji takva davanja tijekom privremenog boravišta na državnom području države članice koja nije država u kojoj borave. Takva davanja pruža ustanova mjesta privremenog boravišta u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje, a naplativa su od ustanove mjesta boravišta umirovljenika.

Članak 32.

Posebne odredbe o odgovornosti za trošak davanja koja su ostvarili bivši pogranični radnici, članovi njihovih obitelji ili nadživjele osobe

Trošak davanja koja je prema članku 27. ostvario umirovljenik, koji je bivši pogranični radnik, ili nadživjela osoba pograničnog radnika, i trošak davanja koja su ostvarili članovi njegove obitelji prema člancima 27. ili 31., dijele se na jednake dijelove između ustanove mjesta boravišta umirovljenika i posljednje ustanove u kojoj je bio osiguran, ako je pogranični radnik u tom svojstvu radio tri mjeseca neposredno prije dana njegove smrti od kojeg pripada mirovina.

Članak 33.**Doprinosi koje plaćaju umirovljenici**

Ustanova nadležna za isplatu mirovine, koja pripada državi članici čije zakonodavstvo propisuje odbitke od mirovina na ime doprinosa koje plaća umirovljenik radi osiguranja za slučaj davanja u naravi, ovlaštena je oduzeti odbitke od mirovine koju ta ustanova isplaćuje, određene u skladu s navedenim zakonodavstvom u mjeri u kojoj trošak davanja u naravi prema člancima 27., 28., 31. i 32. snosi ustanova dotične države članice.

Članak 34.**Opća odredba**

Odredbe članaka od 27. do 33. ne primjenjuju se na umirovljenika ili članove njegove obitelji koji imaju pravo na davanja u naravi prema zakonodavstvu države članice na temelju obavljanja profesionalne ili trgovinske djelatnosti. U takvom slučaju dotična osoba se u smislu ovog poglavlja smatra radnikom ili članom obitelji radnika.

Odjeljak 6.**Razne odredbe****Članak 35.**

Sustav koji se primjenjuje kad postoji nekoliko sustava u zemlji boravišta ili privremenog boravišta - Prethodna bolest – Najduže razdoblje korištenja davanja

1. Ako zakonodavstvo zemlje privremenog boravišta ili boravišta sadrži nekoliko sustava osiguranja za slučaj bolesti ili majčinstva, odredbe koje se primjenjuju prema članku 19., članku 21. stavku 1., člancima 22., 25., 26., članku 28. stavku 1., članku 29. stavku 1. ili članku 31. su one iz sustava koji se odnosi na fizičke radnike u čeličnoj industriji. Međutim, ako navedeno zakonodavstvo sadrži poseban sustav za radnike u rudnicima i sličnim poduzećima, odredbe tog sustava primjenjuju se na tu kategoriju radnika i članove njihovih obitelji, pod uvjetom da je ustanova mjesta privremenog boravišta ili boravišta kojoj je podnesen zahtjev nadležna za primjenu tog sustava.

2. Ako je prema zakonodavstvu države članice pružanje davanja uvjetovano porijeklom bolesti, taj se uvjet ne primjenjuje na radnike niti na članove njihovih obitelji na koje se ova Uredba odnosi, bez obzira na državu članicu na čijem državnom području borave.

3. Ako zakonodavstvo države članice propisuje najduže razdoblje korištenja davanja, ustanova koja primjenjuje to zakonodavstvo može prema potrebi uzeti u obzir razdoblje tijekom kojeg je ustanova druge države članice već pružala davanja za isti slučaj bolesti ili majčinstva.

Odjeljak 7.**Nadoknade troškova između ustanova****Članak 36.**

1. Bez obzira na odredbu članka 32., davanja u naravi koja prema ovom poglavlju pruža ustanova jedne države članice u ime ustanove druge države članice u potpunosti se nadoknađuju.

2. Nadoknade troškova davanja iz stavka 1. određuju se i isplaćuju u skladu s postupkom predviđenim provedbenom uredbom iz članka 97., nakon predočenja dokaza o stvarnim troškovima ili na temelju jednokratnih isplata.

U posljednjem slučaju, jednokratne isplate trebaju biti takve da omogućue da nadoknada troškova bude što bliža stvarnim troškovima.

3. Dvije ili više država članica, ili nadležna tijela tih država, mogu odrediti druge načine nadoknade troškova ili se mogu odreći nadoknade troškova između ustanova u njihovoj nadležnosti.

POGLAVLJE 2.**INVALIDNOST****Odjeljak 1.**

Radnici na koje se primjenjuju samo zakonodavstva prema kojima iznos invalidskih davanja ne ovisi o trajanju razdoblja osiguranja

Članak 37.**Opće odredbe**

1. Radnik na kojeg se uzastopno ili naizmjenično primjenjivalo zakonodavstvo dviju ili više država članica i koji je navršio razdoblja osiguranja isključivo prema zakonodavstvima prema

kojima iznos davanja za invalidnost ne ovisi o trajanju razdoblja osiguranja, ostvaruje davanja u skladu s člankom 39. Ovaj članak ne utječe na povećanja mirovina ili dodatke u vezi s djecom, koji se ostvaruju u skladu s odredbama poglavlja 8.

2. Prilog III. sadrži popis zakonodavstava te vrste, spomenutih u stavku 1., koji su na snazi na državnom području svake navedene države članice.

Članak 38.

Zbrajanje razdoblja osiguranja

1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo uvjetuje stjecanje, zadržavanje ili ponovnu uspostavu prava na davanje navršetkom razdoblja osiguranja uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu bilo koje druge države članice, kao da su navršena prema njezinom vlastitom zakonodavstvu.

2. Ako zakonodavstvo države članice uvjetuje stjecanje određenih davanja navršavanjem razdoblja osiguranja u određenom zanimanju podvrgnutom posebnom sustavu ili, ako je to primjereno, na određenim poslovima, razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima drugih država članica uzimaju se u obzir za utvrđivanje prava na davanja samo ako su navršena u odgovarajućem sustavu ili, ako to nije slučaj, u istom zanimanju ili, ako je to primjereno, na istim poslovima. Ako nakon uzimanja u obzir tako navršenih razdoblja dotična osoba ne zadovoljava uvjete za stjecanje tih davanja, ta se razdoblja uzimaju u obzir za stjecanje prava na davanja prema općem sustavu ili, ako to nije slučaj, prema sustavu koji se primjenjuje na fizičke ili administrativne radnike, prema potrebi.

Članak 39.

Stjecanje davanja

1. Ustanova države članice čije se zakonodavstvo primjenjivalo u vrijeme kada je nastala nesposobnost za rad te slijedom toga invalidnost, u skladu s tim zakonodavstvom utvrđuje ispunjava li dotična osoba uvjete za pravo na davanja, uzimajući prema potrebi u obzir odredbe članka 38.

2. Osoba koja zadovoljava uvjete iz stavka 1. stječe davanja isključivo kod dotične ustanove, u skladu sa zakonodavstvom koje ta ustanova primjenjuje.

3. Osoba koja ne ispunjava uvjete iz stavka 1. koristi davanja na koja još uvijek ima pravo prema zakonodavstvu druge države članice, uzimajući prema potrebi u obzir odredbe članka 38.

4. Ako zakonodavstvo koje se primjenjuje prema stavku 2. ili 3. propisuje da se iznos davanja određuje uzimajući u obzir

članove obitelji koji nisu djeca, nadležna ustanova uzima u obzir i članove obitelji dotične osobe koji borave na državnom području druge države članice, kao da borave na državnom području nadležne države.

Odjeljak 2.

Radnici na koje se primjenjuju samo zakonodavstva prema kojima iznos invalidskih davanja ovisi o trajanju razdoblja osiguranja, ili zakonodavstva ove vrste i vrste navedene u odjeljku I.

Članak 40.

Opće odredbe

1. Radnik na kojeg se uzastopno ili naizmjenično primjenjivalo zakonodavstvo dviju ili više država članica, od kojih barem jedno ne pripada vrsti navedenoj u članku 37. stavku 1., ostvaruje davanja prema odredbama poglavlja 3. koje se primjenjuju uzimajući u obzir odredbe stavka 3.

2. Međutim, radnik kod kojeg je nastala nesposobnost za rad te slijedom toga invalidnost, za vrijeme primjene zakonodavstva navedenog u Prilogu III. ostvaruje davanja u skladu s člankom 37. stavkom 1., pod dva uvjeta:

— da ispunjava uvjete tog zakonodavstva ili drugih zakonodavstava iste vrste, uzimajući prema potrebi u obzir odredbe članka 38., ali ne uzimajući u obzir razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima koja nisu navedena u Prilogu III., i

— da ne ispunjava uvjete za stjecanje prava na davanja prema zakonodavstvu koje nije navedeno u Prilogu III.

3. Odluka koju donese ustanova države članice u vezi sa stupnjem invalidnosti podnositelja zahtjeva obvezujuća je za ustanovu bilo koje druge zainteresirane države članice, pod uvjetom da je podudarnost zakonodavstava tih država u odnosu na uvjete koji se odnose na stupanj invalidnosti navedena u Prilogu IV.

Odjeljak 3.

Pogoršanje invalidnosti

Članak 41.

1. U slučaju pogoršanja invalidnosti za koju radnik prima davanja prema zakonodavstvu jedne države članice, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- (a) ako se na dotičnu osobu nije primjenjivalo zakonodavstvo druge države članice nakon ostvarivanja prava na davanja, nadležna ustanova prve države obvezna je pružiti davanja, uzimajući u obzir pogoršanje, u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje;
- (b) ako se na dotičnu osobu primjenjivalo zakonodavstvo jedne ili više drugih država članica nakon ostvarivanja davanja, davanja joj se prema potrebi i ovisno o slučaju pružaju u skladu s člankom 37. stavkom 1. ili člankom 40. stavcima 1. ili 2.;
- (c) ako je ukupni iznos jednog ili više davanja koja pripadaju prema podstavku (b) niži od iznosa davanja koji je dotična osoba primala na teret ustanove koja je prethodno bila obvezna isplaćivati davanje, ta joj je ustanova obvezna isplatiti dodatak jednak razlici između dva iznosa;
- (d) ako je u slučaju navedenom u podstavku (b) ustanova nadležna za početnu nesposobnost nizozemska ustanova; i:
- i. ako je bolest koja je uzrokovala pogoršanje ista kao i ona koja je bila naslov za stjecanje davanja prema nizozemskom zakonodavstvu;
  - ii. ako je ta bolest profesionalna bolest u smislu zakonodavstva države članice koje se posljednje primjenjivalo na dotičnu osobu i daje joj naslov za stjecanje dodatka iz članka 60. stavka 1. točke (b); i
  - iii. ako je zakonodavstvo ili zakonodavstva, koja su se primjenjivala na dotičnu osobu od ostvarivanja davanja, zakonodavstvo ili zakonodavstva navedena u Prilogu III., nizozemska ustanova nastavlja pružati početno davanje nakon što se dogodi pogoršanje, a davanje koje pripada na temelju zakonodavstva posljednje države članice koje se primjenjivalo na dotičnu osobu umanjuje se za iznos nizozemskog davanja;
- (e) ako u slučaju iz podstavka (b) dotična osoba nema pravo na davanja na teret ustanove druge države članice, nadležna

ustanova prve države obvezna je pružiti davanja prema zakonodavstvu te države, uzimajući u obzir pogoršanje i prema potrebi odredbe članka 38.

2. U slučajevima pogoršanja invalidnosti za koju radnik prima davanja prema zakonodavstvima dviju ili više država članica, ta davanja se stječu, uzimajući u obzir pogoršanje, sukladno odredbama članka 40. stavka 1.

Odjeljak 4.

Ponovna uspostava davanja nakon obustave ili ukidanja – Pretvaranje invalidskih davanja u davanja za slučaj starosti

Članak 42.

Određivanje ustanove nadležne za pružanje davanja u slučaju ponovne uspostave invalidskih davanja

1. Ako se davanja ponovno uspostavljaju nakon obustave, pružanje tih davanja je, bez obzira na članak 43., u nadležnosti ustanove ili ustanova koje su bile nadležne za pružanje davanja u vrijeme njihove obustave.

2. Ako nakon ukidanja davanja stanje dotične osobe zahtijeva pružanje daljnjih davanja, ona se priznaju u skladu s odredbama članka 37. stavka 1. ili članka 40. stavka 1. ili 2., ovisno o slučaju.

Članak 43.

Pretvorba invalidskih davanja u davanja za slučaj starosti

1. Invalidska davanja pretvaraju se u davanja za slučaj starosti, ako je to moguće, pod uvjetima određenim zakonodavstvom ili zakonodavstvima pod kojima su ostvarena i u skladu s odredbama poglavlja 3.

2. Ako osoba koja je ostvarila invalidsko davanje može na temelju članka 49. utemeljiti zahtjev za davanja za slučaj starosti prema zakonodavstvu drugih država članica, svaka ustanova države članice koja je nadležna za pružanje invalidskih davanja nastavlja pružati toj osobi invalidsko davanje na koje je ostvarila pravo prema zakonodavstvu koje ta ustanova primjenjuje, sve dok ta ustanova ne bude mogla primijeniti odredbe stavka 1.

3. Međutim, ako su u slučaju iz stavka 2. invalidska davanja stečena prema članku 39., ustanova koja ostaje nadležna za pružanje tih davanja može primijeniti članak 49. stavak 1. točku (a) kao da je korisnik navedenih davanja ispunio uvjete

zakonodavstva dotične države članice za stjecanje prava na davanja za slučaj starosti, zamjenom invalidskih davanja koja treba platiti dotična ustanova za teoretski iznos iz članka 46. stavka 2. točke (a).

POGLAVLJE 3.

STAROST I SMRT (MIROVINE)

Članak 44.

Opće odredbe za stjecanje davanja kada se na radnika primjenjivalo zakonodavstvo dviju ili više država članica

1. Prava na davanja radnika na kojeg se primjenjivalo zakonodavstvo dviju ili više država članica, ili prava nadživjelih osoba, utvrđuju se u skladu s odredbama ovog poglavlja.

2. Primjenjujući odredbe članka 49., kada se podnese zahtjev za priznanje prava na davanje, pravo se mora priznati uzimajući u obzir sva zakonodavstva koja su se primjenjivala na radnika. Od ovog pravila se odstupa ako dotična osoba izričito zatraži odgodu priznavanja prava na davanja za slučaj starosti na koja bi imala pravo prema zakonodavstvu jedne ili više država članica, pod uvjetom da se razdoblja navršena prema tom zakonodavstvu ili tim zakonodavstvima ne uzimaju u obzir u svrhu stjecanja prava na davanje u drugoj državi članici.

3. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na povećanja ili dodatke uz mirovine u odnosu na djecu, ili na mirovine djece bez roditelja koje se stječu prema poglavlju 8.

Članak 45.

Uzimanje u obzir razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvima koja su se primjenjivala na radnika radi stjecanja, zadržavanja ili ponovnog uspostavljanja prava na davanja

1. Ustanova države članice čije zakonodavstvo uvjetuje stjecanje, zadržavanje ili ponovno uspostavljanje prava na davanja navršavanjem razdoblja osiguranja uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu bilo koje države članice kao da su navršena prema zakonodavstvu koje primjenjuje.

2. Ako zakonodavstvo države članice uvjetuje stjecanje određenih davanja navršavanjem razdoblja osiguranja u zanimanju podvrgnutom posebnom sustavu ili, ovisno o slučaju, u

posebnom zaposlenju, razdoblja navršena prema zakonodavstvima drugih država članica uzimaju se u obzir za stjecanje takvih davanja samo ako su navršena u okviru takvog sustava ili, ako to nije slučaj, u istom zanimanju ili, ako je primjereno, u istom zaposlenju. Ako, uzimajući u obzir tako navršena razdoblja, dotična osoba ne zadovoljava uvjete za ostvarivanje ovih davanja, ta se razdoblja uzimaju u obzir za stjecanje davanja prema općem sustavu ili, ako to nije slučaj, prema sustavu koji se primjenjuje na fizičke ili administrativne radnike, ovisno o slučaju.

3. Ako zakonodavstvo države članice koje uvjetuje stjecanje davanja primjenom njezinog zakonodavstva na radnika u vrijeme nastanka osiguranog slučaja ne postavlja uvjet u vezi s trajanjem razdoblja osiguranja ni za stjecanje prava niti za određivanje davanja, za niti jednog se radnika na kojeg se više ne primjenjuje to zakonodavstvo u smislu ovog poglavlja ne smatra da mu je podložan u vrijeme nastanka osiguranog slučaja ako se u to vrijeme na njega primjenjuje zakonodavstvo druge države članice ili, ako to nije slučaj, može se dati zahtjev za davanja u okviru zakonodavstva druge države članice. Međutim, potonji se uvjet smatra zadovoljenim u slučaju iz članka 48. stavka 1.

Članak 46.

Stjecanje davanja

1. Ako se na radnika primjenjivalo zakonodavstvo države članice i ako on ispunjava uvjete tog zakonodavstva za stjecanje prava na davanja bez primjene odredbi članka 45., nadležna ustanova te države članice, u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje, utvrđuje iznos davanja za ukupno trajanje razdoblja osiguranja koja se uzimaju u obzir prema tom zakonodavstvu.

Ta ustanova određuje i iznos davanja putem primjene pravila određenih u stavku 2. točkama (a) i (b). U obzir se uzima samo viši od ta dva iznosa.

2. Ako se na radnika primjenjivalo zakonodavstvo države članice prema kojem on ne ispunjava uvjete za stjecanje prava bez primjene članka 45., nadležna ustanova te države članice primjenjuje sljedeća pravila:

(a) ustanova određuje teoretski iznos davanja, na koji bi dotična osoba imala pravo da su sva razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima država članica koja su se na nju

primjenjivala bila navršena u dotičnoj državi i prema zakonodavstvu koje ona primjenjuje na dan stjecanja davanja. Ako prema tom zakonodavstvu iznos davanja ne ovisi o trajanju razdoblja osiguranja, onda se taj iznos smatra teoretskim iznosom prema ovom podstavku;

- (b) ustanova zatim određuje stvarni iznos davanja na temelju teoretskog iznosa iz prethodnog podstavka, u odnosu između trajanja razdoblja osiguranja navršenih prije nastanka osiguranog slučaja prema zakonodavstvu koje primjenjuje ta ustanova i ukupnog trajanja razdoblja osiguranja navršenog prije nastanka osiguranog slučaja prema zakonodavstvima svih navedenih država članica;
- (c) ako je ukupno trajanje razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvima svih navedenih država članica prije nastanka osiguranog slučaja duže od najdužeg razdoblja uvjetovanog zakonodavstvom jedne od tih država za ostvarivanje punog davanja, nadležna ustanova te države, kada primjenjuje odredbe ovog stavka, uzima u obzir to najduže razdoblje umjesto ukupnog trajanja navršenih razdoblja; ovaj način određivanja davanja ne smije imati za posljedicu nametanje troškova davanja toj ustanovi viših od punog davanja koje propisuje zakonodavstvo koje ona primjenjuje;
- (d) postupak za uzimanje u obzir dvostrukih razdoblja pri primjeni pravila o određivanju davanja određenih ovim stavkom, određen je u provedbenoj uredbi navedenoj u članku 97.

3. Dotična osoba ostvaruje pravo na zbroj svih davanja određenih u skladu s odredbama stavaka 1. i 2., u okviru ograničenja najvišeg teoretskog iznosa davanja određenog prema stavku 2. točki (a).

Ako bi iznos iz prethodnog podstavka bio prekoračen, ustanova koja primjenjuje stavak 1. usklađuje svoje davanje putem iznosa koji odgovara odnosu između navedenog davanja i ukupnog iznosa davanja određenog u skladu sa stavkom 1.

4. Ako je u slučaju invalidskih, starosnih ili obiteljskih mirovina ukupan iznos davanja koji trebaju isplatiti dvije ili više država članica prema odredbama višestrane konvencije o socijalnoj sigurnosti navedene u članku 6. točki (b) niži od ukupnog iznosa koji bi te države članice trebale isplatiti prema stavcima 1. i 3., dotična osoba ostvaruje davanja primjenom odredaba ovog poglavlja.

Članak 47.

Dodatne odredbe za određivanje davanja

1. Za određivanje teoretskog iznosa iz članka 46. stavka 2. točke (a), primjenjuju se sljedeća pravila:

- (a) ako se prema zakonodavstvu države članice davanja određuju na temelju prosječne plaće, prosječnog doprinosa, prosječnog povećanja ili razmjera koji je postojao, tijekom razdoblja osiguranja, između bruto plaće podnositelja zahtjeva i prosječne bruto plaće svih osiguranih osoba osim vježbenika, takve prosječne iznose ili razmjere određuje nadležna ustanova te države isključivo na temelju razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvu dotične države ili bruto plaće koju je dotična osoba primala isključivo tijekom tih razdoblja;
- (b) ako se prema zakonodavstvu države članice davanja određuju na temelju iznosa plaća, doprinosa ili povećanja, nadležna ustanova određuje plaće, doprinose i povećanja koja se uzimaju u obzir u odnosu na razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima drugih država članica, na temelju prosječnih plaća, doprinosa ili povećanja registriranih u odnosu na razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu koje ona primjenjuje;
- (c) ako se prema zakonodavstvu države članice davanja određuju na temelju standardne plaće ili utvrđenog iznosa, nadležna ustanova razmatra plaću ili utvrđeni iznos koji uzima u obzir u odnosu na razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima drugih država članica, kao da su jednaki standardnoj plaći ili utvrđenom iznosu ili, kada je to primjereno, prosjeku standardnih plaća ili utvrđenih iznosa koji odgovaraju razdobljima osiguranja navršenim prema zakonodavstvu koje ona primjenjuje;
- (d) ako se prema zakonodavstvu države članice davanja određuju za neka razdoblja na temelju iznosa plaća a za druga razdoblja na temelju standardne plaće ili utvrđenog iznosa, nadležna ustanova u vezi s razdobljima osiguranja navršenim prema zakonodavstvima drugih država članica uzima u obzir plaće ili utvrđene iznose u skladu s odredbama točki (b) ili (c) ili prema potrebi prosjek tih plaća ili iznosa; ako se davanja određuju na temelju standardne plaće

ili utvrđenog iznosa za sva razdoblja navršena prema zakonodavstvu koje primjenjuje, nadležna ustanova razmatra plaću koja se uzima u obzir u odnosu na razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima drugih država članica kao jednaku teoretskoj plaći koja odgovara toj standardnoj plaći ili utvrđenom iznosu.

2. Zakonske odredbe države članice o revalorizaciji faktora koji se uzimaju u obzir za određivanje davanja primjenjuju se, prema potrebi, na faktore koje nadležna ustanova te države uzima u obzir, u skladu s odredbama stavka 1., u odnosu na razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima drugih država članica.

3. Ako je prema zakonodavstvu države članice iznos davanja određen uzimajući u obzir članove obitelji koji nisu djeca, nadležna ustanova te države uzima u obzir i članove obitelji dotične osobe koji borave na državnom području nadležne države.

Članak 48.

Razdoblja osiguranja kraća od godinu dana

1. Ne dovodeći u pitanje članak 46. stavak 2., ako ukupno trajanje razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvu države članice ne iznosi godinu dana i ako prema tom zakonodavstvu nije stečeno pravo na davanja na temelju samo tih razdoblja, ustanova te države nije obvezna priznati davanja u odnosu na takva razdoblja.

2. Nadležna ustanova svake od drugih dotičnih država članica uzima u obzir razdoblja iz stavka 1. u svrhu primjene odredbi članka 46. stavka 2., osim odredbi točke (b).

3. Ako bi učinak primjene odredbi stavka 1. bio oslobađanje svih ustanova navedenih država od njihovih obveza, davanja se priznaju isključivo prema zakonodavstvu posljednje od tih država čiji su uvjeti ispunjeni, kao da su sva razdoblja osiguranja navršena i uzeta u obzir u skladu s člankom 45. stavcima 1. i 2. navršena prema zakonodavstvu te države.

Članak 49.

Određivanje davanja kada osoba ne ispunjava istodobno uvjete određene svim zakonodavstvima prema kojima su razdoblja osiguranja navršena

1. Ako u određenom trenutku osoba ne ispunjava uvjete za stjecanje davanja propisane svim zakonodavstvima država

članica koja su se na nju primjenjivala, uzimajući u obzir prema potrebi odredbe članka 45., ali ispunjava uvjete samo jedne ili nekoliko od njih, primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) svaka od nadležnih ustanova koja primjenjuje zakonodavstvo čiji su uvjeti ispunjeni određuje iznos pripadajućeg davanja u skladu s odredbama članka 46.;

(b) međutim:

i. ako dotična osoba ispunjava uvjete najmanje dvaju zakonodavstava bez uračunavanja razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvima čiji uvjeti nisu ispunjeni, ta se razdoblja ne uzimaju u obzir u svrhu primjene članka 46. stavka 2.;

ii. ako dotična osoba ispunjava uvjete samo jednog zakonodavstva bez uračunavanja razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvima čiji uvjeti nisu ispunjeni, iznos pripadajućeg davanja određuje se samo u skladu s odredbama zakonodavstva čiji su uvjeti ispunjeni, uzimajući u obzir razdoblja navršena samo prema tom zakonodavstvu.

2. Davanje ili davanja koja se priznaju prema jednom ili više navedenih zakonodavstava, u slučaju iz stavka 1., ponovno se automatski određuju u skladu s člankom 46., kao i kada su ispunjeni uvjeti propisani jednim ili više drugih zakonodavstava koja su se primjenjivala na dotičnu osobu, uzimajući prema potrebi u obzir odredbe članka 45.

3. Ponovno određivanje se radi automatski u skladu sa stavkom 1., i ne dovodeći u pitanje članak 40. stavak 2., kada uvjeti koje predviđeni jednim ili više zakonodavstava o kojima se radi više nisu ispunjeni.

Članak 50.

Stjecanje dodatka kada zbroj davanja pripadajućih prema zakonodavstvima različitih država članica ne doseže najniži iznos određen zakonodavstvom države na čijem području korisnik boravi

Korisniku davanja na kojeg se primjenjuje ovo poglavlje ne može se u državi na čijem državnom području boravi i prema čijem mu zakonodavstvu pripada davanje priznati davanje niže od najnižeg iznosa davanja određenog tim zakonodavstvom za razdoblje osiguranja jednako trajanju

svih razdoblja osiguranja uzetih u obzir za davanje u skladu s prethodnim člancima. Nadležna ustanova te države, ako je potrebno, isplaćuje mu tijekom razdoblja boravka na njezinom području dodatak koji je jednak razlici između zbroja davanja pripadajućih prema ovom poglavlju i iznosa najnižeg davanja.

Članak 51.

Revalorizacija i ponovno određivanje davanja

1. Ako se zbog povećanja životnih troškova ili promjena razine plaća ili drugih razloga za revalorizaciju davanja navedenih država izmijene za određeni postotak ili iznos, takav postotak ili iznos mora se primijeniti izravno na davanja određena prema članku 46., bez potrebe za ponovnim određivanjem davanja u skladu s odredbama tog članka.

2. S druge strane, ako je potrebno izmijeniti metodu određivanja, ili pravila za određivanje davanja, ponovno određivanje je potrebno provesti u skladu s člankom 46.

POGLAVLJE 4.

OZLJEDE NA RADU I PROFESIONALNE BOLESTI

Odjeljak 1.

Pravo na davanja

Članak 52.

Boravište u državi članici koja nije nadležna država – Opća pravila

Radnik koji pretrpi ozljedu na radu ili dobije profesionalnu bolest i koji boravi na državnom području države članice koja nije nadležna država, u državi u kojoj boravi prima:

(a) davanja u naravi, koja u ime nadležne ustanove pruža ustanova njegovog boravišta u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje kao da je kod nje osiguran;

(b) novčana davanja koja pruža nadležna ustanova u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje. Međutim, dogovorom nadležne ustanove i ustanove mjesta boravišta davanja može pružati ta druga ustanova u ime prve u skladu sa zakonodavstvom nadležne države.

Članak 53.

Pogranični radnik – Posebno pravilo

Pogranični radnik također može steći davanja na državnom području nadležne države. Takva davanja pruža nadležna ustanova u skladu sa zakonodavstvom te države, kao da radnik u njoj boravi.

Članak 54.

Privremeno boravište u nadležnoj državi ili promjena boravišta u nadležnu državu

1. Radnik obuhvaćen člankom 52. koji privremeno boravi na državnom području nadležne države ostvaruje davanja u skladu sa zakonodavstvom te države, čak i ako je već koristio davanja prije ovog privremenog boravka. Međutim, ova se odredba, ne primjenjuje na pogranične radnike.

2. Radnik obuhvaćen člankom 52. koji mijenja mjesto boravišta na državno područje nadležne države ostvaruje davanja u skladu sa zakonodavstvom te države, čak i ako je već koristio davanja prije promjene.

Članak 55.

Privremeni boravak izvan nadležne države – Povratak ili promjena boravišta u drugu državu članicu nakon pretrpljene ozljede ili izbijanja profesionalne bolesti – Potreba za odlaskom u drugu državu članicu radi primanja odgovarajućeg liječenja

1. Radnik koji pretrpi ozljedu na radu ili dobije profesionalnu bolest i:

(a) privremeno boravi na državnom području države članice koja nije nadležna država; ili

(b) kojem je, nakon što je stekao pravo na davanja na teret nadležne ustanove, ta ustanova odobrila povratak na područje države članice gdje stalno boravi, ili promjenu mjesta stalnog boravišta na državno područje druge države članice; ili

(c) kojem je nadležna ustanova odobrila odlazak na državno područje druge države članice radi primanja liječenja primjerenog njegovom stanju,

ima pravo na:

i. davanja u naravi, koja u ime nadležne ustanove pruža ustanova mjesta privremenog boravišta ili boravišta u skladu sa zakonodavstvom koje ta

ustanova primjenjuje kao da je kod nje osiguran; međutim, razdoblje korištenja davanja određuje se prema zakonodavstvu nadležne države;

- ii. novčana davanja, koje pruža nadležna ustanova u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje. Međutim, dogovorom između nadležne ustanove i ustanove mjesta privremenog boravišta ili boravišta, davanja može pružiti i ta druga ustanova u ime prve ustanove, u skladu sa zakonodavstvom nadležne države.

2. Odobrenje potrebno prema stavku 1. točki (b) može biti uskraćeno jedino ako se utvrdi da bi kretanje dotične osobe moglo utjecati na njezino zdravstveno stanje ili na pruženu zdravstvenu pomoć.

Odobrenje potrebno prema stavku 1. točki (c) ne može biti uskraćeno ako se dotičnoj osobi ne može pružiti zdravstvena pomoć na državnom području države članice u kojoj boravi.

Članak 56.

Ozljede na putu

Smatra se da se ozljeda, koja se dogodi tijekom putovanja na državnom području države članice koja nije nadležna država, dogodila na državnom području nadležne države.

Članak 57.

Davanja za profesionalnu bolest kad je dotična osoba bila izložena istom riziku u nekoliko država članica

1. Kada je osoba koja je dobila profesionalnu bolest obavljala prema zakonodavstvu dviju ili više država članica poslove koji mogu uzrokovati tu bolest, davanja za koja ona ili nadživjele osobe mogu podnijeti zahtjev priznaju se isključivo prema zakonodavstvu posljednje od tih država čiji su uvjeti ispunjeni, uzimajući u obzir, prema potrebi, odredbe stavaka 2. i 3.

2. Ako prema zakonodavstvu države članice stjecanje davanja u vezi s profesionalnom bolešću podliježe uvjetu da je navedena bolest najprije dijagnosticirana na njezinom državnom području, smatra se da je takav uvjet ispunjen ako je bolest najprije dijagnosticirana na državnom području druge države članice.

3. U slučajevima sklerogenične pneumokonioze, primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) ako prema zakonodavstvu države članice stjecanje davanja u vezi s profesionalnom bolešću podliježe uvjetu da je navedena bolest dijagnosticirana u određenom vremenskom razdoblju nakon prestanka obavljanja posljednjeg posla koji je mogao izazvati takvu bolest, nadležna ustanova te države pri utvrđivanju vremena u kojem se takav posao obavljao uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, slične poslove koji su se obavljali prema zakonodavstvu bilo koje druge države članice kao da su se obavljali prema zakonodavstvu prve države;

(b) ako prema zakonodavstvu države članice stjecanje davanja u vezi s profesionalnom bolešću ovisi o uvjetu da su se poslovi koji mogu uzrokovati navedenu bolest obavljali određeno vrijeme, nadležna ustanova te države uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, razdoblja tijekom kojih su se takvi poslovi obavljali prema zakonodavstvu bilo koje druge države članice, kao da su se obavljali prema zakonodavstvu prve države;

(c) trošak novčanih davanja, uključujući mirovine, dijeli se između nadležnih ustanova država članica na čijem je području dotična osoba obavljala poslove koji mogu izazvati bolest. Ova se podjela obavlja razmjerno trajanju razdoblja osiguranja za slučaj starosti navršenih prema zakonodavstvu svake od država, u odnosu na ukupno trajanje razdoblja osiguranja za slučaj starosti navršenih prema zakonodavstvima svih država članica zajedno na dan kada su davanja započela.

4. Vijeće jednoglasno određuje na prijedlog Komisije profesionalne bolesti na koje se proširuju odredbe stavka 3.

Članak 58.

Određivanje novčanih davanja

1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da se određivanje novčanih davanja temelji na prosječnoj plaći, određuje takvu prosječnu plaću isključivo na temelju plaća zabilježenih tijekom razdoblja navršenih prema navedenom zakonodavstvu.

2. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da se određivanje novčanih davanja temelji na standardnoj plaći određuje takvu prosječnu plaću, ako je to primjereno, isključivo na temelju prosjeka standardnih plaća koji odgovara razdobljima navršenim prema navedenom zakonodavstvu.

3. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da se iznos novčanih davanja mijenja ovisno o broju članova obitelji uzima u obzir i članove obitelji dotične osobe koji borave na državnom području druge države članice kao da borave na državnom području nadležne države.

Članak 59.

Troškovi prijevoza osobe koja je pretrpjela ozljedu na radu ili pati od profesionalne bolesti

1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da se namiruju troškovi prijevoza osobe koja je pretrpjela ozljedu na radu ili pati od profesionalne bolesti, do njezinog boravišta ili bolnice snosi takve troškove do odgovarajućeg mjesta na državnom području druge države članice gdje osoba boravi, pod uvjetom da ta ustanova da prethodnu suglasnost za takav prijevoz, uzimajući valjano u obzir razloge koji to opravdavaju. Takva suglasnost nije potrebna ako se radi o pograničnom radniku.

2. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da se namiruju troškovi prijevoza tijela poginule osobe uslijed ozljede na radu do mjesta pogreba snosi, u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje, takve troškove do odgovarajućeg mjesta na državnom području druge države članice gdje je osoba stalno boravila u trenutku nesreće.

Odjeljak 2.

Pogoršanje profesionalne bolesti za koju je ostvareno davanje

Članak 60.

1. U slučaju pogoršanja profesionalne bolesti za koju je radnik primio ili prima davanje prema zakonodavstvu države članice, primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) ako radnik nije tijekom korištenja davanja obavljao poslove prema zakonodavstvu druge države članice koji mogu izazvati ili pogoršati predmetnu bolest, nadležna ustanova prve države članice obvezna je snositi trošak davanja prema zakonodavstvu koje primjenjuje uzimajući u obzir pogoršanje;

(b) ako je radnik tijekom korištenja davanja obavljao takve poslove prema zakonodavstvu druge države članice, nadležna ustanova prve države obvezna je snositi trošak davanja prema zakonodavstvu koje primjenjuje, bez obzira na pogoršanje. Nadležna ustanova druge države članice priznaje radniku dodatak čiji se iznos određuje prema zakonodavstvu koje primjenjuje, u svoti jednakoj razlici između iznosa davanja koje pripada nakon pogoršanja i iznosa koji bi pripadao prije pogoršanja prema zakonodavstvu koje primjenjuje, kao da se predmetna bolest dogodila prema zakonodavstvu te države;

(c) ako u slučajevima obuhvaćenima točkom (b) radnik koji pati od sklerogene pneumokonioze ili od bolesti određene prema članku 57. stavku 4. nema pravo na davanja prema zakonodavstvu druge države, nadležna ustanova prve države obvezna mu je pružiti davanja prema zakonodavstvu koje primjenjuje, uzimajući u obzir pogoršanje. Međutim, ustanova druge države snosi trošak razlike između iznosa novčanih davanja, uključujući mirovine, koje treba isplatiti nadležna ustanova prve države, uzimajući u obzir pogoršanje, i iznosa odgovarajućih davanja koja su pripadala prije pogoršanja.

2. U slučaju pogoršanja profesionalne bolesti koje dovodi do primjene članka 57. stavka 3. točke (c), primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) nadležna ustanova koja je priznala davanja prema članku 57. stavku 1. obvezna je pružiti davanja prema zakonodavstvu koje primjenjuje, uzimajući u obzir pogoršanje;

(b) trošak novčanih davanja, uključujući mirovine, i nadalje se dijeli između ustanova koje su dijelile troškove prijašnjih davanja u skladu s člankom 57. stavkom 3. točkom (c). Međutim, ako je osoba ponovno obavljala poslove koji mogu izazvati ili pogoršati predmetnu profesionalnu bolest, prema zakonodavstvu jedne od država članica u kojoj je već obavljala poslove iste naravi ili prema zakonodavstvu druge države članice nadležna ustanova takve države snosi trošak razlike između iznosa davanja koje pripada, uzimajući u obzir pogoršanje, i iznosa davanja koje je pripadalo prije pogoršanja.

Odjeljak 3.

Razne odredbe

Članak 61.

Pravila prema kojima se uzimaju u obzir posebne osobine određenih zakonodavstava

1. Ako nema osiguranja od ozljeda na radu ili profesionalnih bolesti na državnom području države članice u kojoj se radnik zatekne, ili ako takvo osiguranje postoji ali nema ustanove nadležne za pružanje davanja u naravi, ta davanja pruža ustanova mjesta privremenog boravišta ili boravišta nadležna za pružanje davanja u naravi u slučaju bolesti.

2. U slučajevima kada zakonodavstvo nadležne države uvjetuje potpuno besplatna davanja u naravi korištenjem zdravstvene službe koju organizira poslodavac, za davanja u naravi pružena u slučajevima iz članka 52. i članka 55. stavka 1. smatra se da su ih pružile takve zdravstvene službe.

3. Kada zakonodavstvo nadležne države obuhvaća sustav koji se odnosi na obveze poslodavca, davanja u naravi pružena u slučajevima iz članka 52. i članka 55. stavka 1. smatra se da su pružena na zahtjev nadležne ustanove.

4. Ako sustav nadležne države koji se odnosi na kompenzaciju za ozljede na radu nema svojstvo obveznog osiguranja, pružanje davanja u naravi obavlja izravno poslodavac ili uključeni osiguravatelj.

5. U slučajevima kada zakonodavstvo države članice izričito ili prešutno određuje da se ozljede na radu ili profesionalne bolesti, koje su se dogodile ili su prethodno utvrđene, uzimaju u obzir za ocjenu stupnja nesposobnosti, nadležna ustanova te države uzima u obzir i ozljede na radu ili profesionalne bolesti koje su se dogodile ili su prethodno bile utvrđene prema zakonodavstvu druge države članice, kao da su se dogodile ili bile utvrđene prema zakonodavstvu koje ona primjenjuje.

Članak 62.

Sustavi koji se primjenjuju kad postoji nekoliko sustava u zemlji privremenog boravišta ili boravišta – Najduže trajanje davanja

1. Ako zakonodavstvo zemlje privremenog boravišta ili boravišta ima nekoliko sustava osiguranja, odredbe koje se primje-

njuju na radnike obuhvaćene člankom 52. ili člankom 55. stavkom 1. su odredbe sustava za fizičke radnike u čeličnoj industriji. Međutim, ako navedeno zakonodavstvo uključuje poseban sustav za radnike u rudnicima i sličnim tvrtkama, odredbe tog sustava primjenjuju se na tu kategoriju radnika ako je ustanova u mjestu privremenog boravišta ili boravišta kojoj podnesu zahtjev nadležna za primjenu tog sustava.

2. Ako zakonodavstvo države članice određuje najduže razdoblje tijekom kojeg se mogu ostvarivati davanja, ustanova koja primjenjuje to zakonodavstvo može uzeti u obzir bilo koje razdoblje tijekom kojeg je ustanova druge države članice već pružala davanja.

Odjeljak 4.

Nadoknade između ustanova

Članak 63.

1. Nadležne ustanove obvezne su nadoknaditi iznos davanja u naravi koja su pružena u njihovo ime sukladno članku 52. i članku 55. stavku 1.

2. Nadoknade iz stavka 1. određuju se i obavljaju u skladu s postupcima utvrđenima u provedbenoj uredbi u članku 97., po predočenju dokaza o stvarnim izdacima.

3. Dvije ili više država članica, ili nadležna tijela tih država, mogu odrediti druge načine nadoknade ili se odreći nadoknade između ustanova u njihovoj nadležnosti.

POGLAVLJE 5.

POSMRTNE PRIPOMOĆI

Članak 64.

Zbrajanje razdoblja osiguranja

Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo uvjetuje stjecanje, zadržavanje ili ponovno uspostavljanje prava na posmrtnu pripomoć navršavanjem razdoblja osiguranja, uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu bilo koje druge države članice kao da su navršena prema zakonodavstvu koje primjenjuje.

Članak 65.

Pravo na davanja kad smrt nastupi u državi članici ili kada osoba koja ima pravo boravi u državi članici koja nije nadležna država

1. Kada radnik, umirovljenik ili podnositelj zahtjeva za mirovinu, ili član njegove obitelji, umre na državnom području države članice koja nije nadležna država, smatra se da je smrt nastupila na državnom području nadležne države.

2. Nadležna ustanova ima obvezu priznati posmrtnu pripomoć koja pripada na temelju zakonodavstva koje primjenjuje, čak i ako osoba koja ostvaruje pravo boravi na državnom području države članice koja nije nadležna država.

3. Odredbe stavaka 1. i 2. primjenjuju se i kad je smrt posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Članak 66.

Pružanje davanja u slučaju smrti umirovljenika koji je boravio u državi članici različitoj od one čija je ustanova bila nadležna za pružanje davanja u naravi

U slučaju smrti umirovljenika koji je imao pravo koristiti mirovinu ili mirovine prema zakonodavstvu jedne ili više država članica, kad je taj umirovljenik boravio na državnom području države članice koja nije ona čija je ustanova bila nadležna za pružanje davanja u naravi prema članku 28., davanja u slučaju smrti koja pripadaju prema zakonodavstvu koje primjenjuje ta ustanova, pruža ta ustanova o vlastitom trošku kao da je umirovljenik boravio na državnom području države članice te ustanove u vrijeme smrti.

Odredbe prethodnog stavka odgovarajuće se primjenjuju na članove obitelji umirovljenika.

POGLAVLJE 6.

NEZAPOSLENOST

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 67.

Zbrajanje razdoblja osiguranja ili zaposlenja

1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo uvjetuje stjecanje, zadržavanje ili ponovno uspostavljanje prava na davanja navršavanjem razdoblja osiguranja uzima u obzir, u

potrebnoj mjeri, razdoblja osiguranja ili zaposlenja navršena prema zakonodavstvu drugih država članica, kao da su navršena prema zakonodavstvu koje primjenjuje, ali pod uvjetom da bi se razdoblja zaposlenja smatrala razdobljima osiguranja da su bila navršena prema tom zakonodavstvu.

2. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da stjecanje, zadržavanje ili ponovno uspostavljanje prava na davanja uvjetuje navršenim razdobljima zaposlenja uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, razdoblja osiguranja ili zaposlenja navršena prema zakonodavstvu drugih država članica, kao da su razdoblja zaposlenja navršena prema zakonodavstvu koje primjenjuje.

3. Osim u slučajevima iz članka 71. stavka 1. točke (a) alineje ii. i točke (b) alineje ii., primjena odredbi stavaka 1. i 2. podliježe uvjetu da je dotična osoba posljednje navršila:

— u slučaju stavka 1., razdoblja osiguranja,

— u slučaju stavka 2., razdoblja zaposlenja,

u skladu s odredbama zakonodavstva prema kojem je podnesen zahtjev za davanja.

4. Ako trajanje razdoblja korištenja davanja ovisi o trajanju razdoblja osiguranja ili zaposlenja, primjenjuju se odgovarajuće odredbe stavka 1. ili 2.

Članak 68.

Određivanje davanja

1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo propisuje da se davanja određuju na temelju iznosa prethodne plaće uzima u obzir isključivo plaću koju je dotična osoba primala tijekom posljednjeg zaposlenja na državnom području te države. Međutim, ako je dotična osoba bila posljednje zaposlena na tom području manje od četiri tjedna, davanja se određuju na temelju uobičajene plaće koja odgovara, u mjestu boravišta ili privremenog boravišta nezaposlene osobe, zaposlenju koje je istovrsno ili slično njezinom posljednjem zaposlenju na državnom području druge države članice.

2. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo određuje da se iznos davanja mijenja ovisno o broju članova obitelji uzima u obzir i članove obitelji dotične osobe koji

borave na državnom području druge države članice, kao da borave na području nadležne države. Ova se odredba ne primjenjuje ako u zemlji boravišta članova obitelji druga osoba ima pravo na davanja za slučaj nezaposlenosti za čije se određivanje članovi obitelji uzimaju u obzir.

Odjeljak 2.

Nezaposlene osobe koje idu u državu članicu koja nije nadležna država

Članak 69.

Uvjeti i ograničenja za zadržavanje prava na davanja

1. Radnik koji je potpuno nezaposlen i ispunjava uvjete zakonodavstva države članice za stjecanje prava na davanja, te odlazi u jednu ili više drugih država članica u potrazi za zaposlenjem, zadržava svoje pravo na takva davanja pod sljedećim uvjetima i ograničenjima:

(a) prije odlaska mora biti prijavljen kod službi za zapošljavanje nadležne države kao osoba koja traži posao te ostati na raspolaganju najmanje četiri tjedna nakon što je postao nezaposlen. Međutim, nadležne službe ili ustanove mogu odobriti njegov odlazak prije isteka tog roka;

(b) mora se prijaviti kod službi za zapošljavanje svake od država članica u koju ide kao osoba koja traži posao i podvrgnuti se nadzornom postupku koji je u njoj organiziran. Ovaj se uvjet smatra ispunjenim za razdoblje prije prijavljivanja ako se dotična osoba prijavila u roku od sedam dana od dana kada je prestala biti na raspolaganju službama za zapošljavanje države koju je napustila. U iznimnim slučajevima nadležne službe ili ustanove mogu produžiti ovo razdoblje;

(c) pravo na davanja nastavlja se za najduže razdoblje od tri mjeseca od dana kada je dotična osoba prestala biti na raspolaganju službama za zapošljavanje države koju je napustila, pod uvjetom da ukupno trajanje davanja ne premašuje trajanje davanja na koja je imala pravo prema zakonodavstvu te države. U slučaju sezonskog radnika, takvo se trajanje štoviše ograničava na razdoblje koje je preostalo do kraja sezone za koju je bio angažiran.

2. Ako se dotična osoba vraća u nadležnu državu prije isteka razdoblja tijekom kojeg joj je priznato pravo na davanja prema stavku 1. točki (c), ona i nadalje ima pravo na davanja prema zakonodavstvu te države; osoba gubi svako pravo na davanja prema zakonodavstvu nadležne države ako se u nju ne vrati prije isteka tog razdoblja. U iznimnim slučajevima nadležne službe ili ustanove mogu produžiti ovo vremensko ograničenje.

3. Odredbe stavka 1. mogu se primijeniti samo jednom između dva razdoblja zaposlenja.

4. Ako je nadležna država Belgija, nezaposlena osoba koja se u nju vraća nakon isteka tromjesečnog razdoblja određenog u stavku 1. točki (c) ne može ponovno ostvariti pravo na davanja u toj zemlji sve dok u njoj nije zaposlena najmanje tri mjeseca.

Članak 70.

Pružanje davanja i nadoknade

1. U slučaju iz članka 69. stavka 1., davanja pruža ustanova svake od država u koje nezaposlena osoba ode u potrazi za zaposlenjem.

Nadležna ustanova države članice čijem je zakonodavstvu radnik podlijegao u vrijeme posljednjeg zaposlenja, ima obvezu nadoknaditi iznos takvih davanja.

2. Nadoknade iz stavka 1. određuju se i obavljaju u skladu s postupkom određenim u provedbenoj uredbi navedenoj u članku 97., po predočenju dokaza o stvarnim izdacima ili putem paušalnih iznosa.

3. Dvije ili više država članica, ili nadležna tijela tih država, mogu odrediti druge načine nadoknada ili plaćanja ili se mogu odreći nadoknada između ustanova u njihovoj nadležnosti.

Odjeljak 3.

Nezaposlene osobe koje su tijekom posljednjeg zaposlenja boravile u državi članici koja nije nadležna država

Članak 71.

1. Nezaposlena osoba koja je tijekom svog posljednjeg zaposlenja boravila na državnom području države članice koja nije

nadležna država, ostvaruje davanja u skladu sa sljedećim odredbama:

(a) i. pogranični radnik koji je djelomično ili s prekidima nezaposlen u poduzeću koje ga zapošljava ostvaruje davanja u skladu sa zakonodavstvom nadležne države kao da boravi na državnom području te države; ta davanja pruža nadležna ustanova;

ii. pogranični radnik koji je potpuno nezaposlen ostvaruje davanja u skladu sa zakonodavstvom države članice na čijem državnom području boravi kao da se na njega primjenjivalo to zakonodavstvo tijekom njegova posljednjeg zaposlenja; ustanova boravišta pruža takva davanja o vlastitom trošku;

(b) i. radnik koji nije pogranični radnik, a djelomično je, s prekidima ili potpuno nezaposlen te ostaje na raspolaganju svom poslodavcu ili službama za zapošljavanje na državnom području nadležne države, ostvaruje davanja u skladu sa zakonodavstvom te države kao da boravi na njezinom državnom području; ta davanja pruža nadležna ustanova;

ii. radnik koji nije pogranični radnik, koji je potpuno nezaposlen i koji se stavlja na raspolaganje za posao službama za zapošljavanje na državnom području države članice u kojoj boravi, ili koji se vraća na to područje, ostvaruje davanja u skladu sa zakonodavstvom te države kao da je tamo bio posljednji put zaposlen; ustanova u mjestu boravišta pruža takva davanja o vlastitom trošku. Međutim, ako je takav radnik stekao pravo na davanja o trošku nadležne ustanove države članice čije se zakonodavstvo posljednje na njega primjenjivalo, ostvaruje davanja prema odredbama članka 69. Korištenje davanja prema zakonodavstvu države u kojoj boravi obustavlja se u razdoblju tijekom kojeg nezaposlena osoba može, prema članku 69., podnijeti zahtjev za davanja prema zakonodavstvu koje se na nju posljednje primjenjivalo.

2. Nezaposlena osoba ne može podnijeti zahtjev za davanja prema zakonodavstvu države članice na čijem državnom području boravi, ako ima pravo na davanja prema stavku 1. točki (a) alineji i. ili točki (b) alineji i.

POGLAVLJE 7.

OBITELJSKA DAVANJA I OBITELJSKI DOPLACI ZA ZAPOSLENE I NEZAPOSLENE OSOBE

Odjeljak 1.

Zajednička odredba

Članak 72.

Zbrajanje razdoblja zaposlenja

Ako zakonodavstvo jedne države članice uvjetuje stjecanje prava na davanja navršetkom razdoblja zaposlenja, nadležna ustanova te države uzima u obzir, u potrebnoj mjeri, razdoblja zaposlenja navršena na državnom području bilo koje druge države članice, kao da su navršena prema njezinom vlastitom zakonodavstvu.

Odjeljak 2.

Radnici i nezaposleni radnici čije obitelji borave u državi članici koja nije nadležna država

Članak 73.

Radnici

1. Radnik na kojeg se primjenjuje zakonodavstvo države članice koja nije Francuska ima pravo na obiteljska davanja predviđena zakonodavstvom prve države članice za članove njegove obitelji koji borave na državnom području druge države članice, kao da borave na području prve države.

2. Radnik na kojeg se primjenjuje francusko zakonodavstvo ima pravo, u vezi s članovima svoje obitelji koji borave na državnom području države članice koja nije Francuska, na obiteljske doplatke predviđene zakonodavstvom te države članice; radnik mora ispuniti uvjete u vezi zaposlenja na kojima francusko zakonodavstvo temelji stjecanje prava na takva davanja.

3. Međutim, radnik na kojeg se primjenjuje francusko zakonodavstvo na temelju odredbi članka 14. stavka 1. točke (a) ima pravo na obiteljska davanja koja su predviđena francuskim zakonodavstvom i navedena u Prilogu V., u odnosu na članove njegove obitelji koji ga prate na državno područje države članice kamo je upućen.

Članak 74.**Nezaposlene osobe**

1. Nezaposlena osoba koja prima davanja za slučaj nezaposlenosti prema zakonodavstvu države članice koja nije Francuska ima pravo na obiteljska davanja predviđena zakonodavstvom prve države članice za članove njegove obitelji koji borave na državnom području druge države članice, kao da borave na državnom području prve države.

2. Nezaposlena osoba koja prima davanja za slučaj nezaposlenosti prema francuskom zakonodavstvu ima pravo, u odnosu na članove svoje obitelji koji borave na državnom području države članice koja nije Francuska, na obiteljske doplatke prema zakonodavstvu države na čijem državnom području ti članovi obitelji borave.

Članak 75.**Pružanje davanja i nadoknade troškova**

1. (a) U slučajevima iz članka 73. stavaka 1. i 3., obiteljska davanja pruža nadležna ustanova države čije zakonodavstvo se na radnika primjenjuje i, u slučaju iz članka 74. stavka 1., nadležna ustanova države prema čijem zakonodavstvu nezaposleni radnik prima davanja za slučaj nezaposlenosti. Pružaju se u skladu s propisima koje te ustanove primjenjuju, bez obzira na to da li fizička ili pravna osoba kojoj se takva davanja isplaćuju privremeno boravi ili boravi ili je smještena na državnom području nadležne države ili na državnom području druge države članice;

(b) međutim, ako osoba kojoj bi se obiteljska davanja trebala pružati radi uzdržavanja članova obitelji nije podnijela zahtjev za ta davanja, nadležna ustanova ispunjava svoje pravne obveze time što navedena davanja pruža fizičkoj ili pravnoj osobi koja doista uzdržava članove obitelji, na zahtjev i od strane ustanove njihovog boravišta, ili ustanove ili tijela koje je u tu svrhu odredilo nadležno tijelo zemlje boravišta;

(c) dvije ili više država članica mogu se dogovoriti, u skladu s člankom 8., da nadležna ustanova pruža pripadajuća obiteljska davanja prema zakonodavstvu jedne ili više tih država fizičkoj ili pravnoj osobi koja stvarno uzdržava članove obitelji, izravno, ili posredstvom ustanove mjesta njihovog boravišta.

2. (a) obiteljske doplatke u slučajevima iz članka 73. stavka 2. i članka 74. stavka 2. pruža ustanova mjesta boravišta članova obitelji, u skladu sa zakonodavstvom koje ta ustanova primjenjuje;

(b) međutim, ako se prema tom zakonodavstvu doplati moraju pružiti radniku, ustanova navedena u prethodnom podstavku isplaćuje te doplatke fizičkoj ili pravnoj osobi koja stvarno uzdržava članove obitelji u mjestu njihova boravišta ili, ako je to primjereno, izravno članovima obitelji;

(c) nadležna ustanova nadoknađuje cjelokupni iznos doplatka pruženih u skladu s prethodnim podstavcima. Nadoknade se određuju i isplaćuju u skladu s postupcima određenim u provedbenoj uredbi iz članka 97.

Članak 76.**Pravila prednosti u slučaju preklapanja prava na obiteljska davanja ili obiteljske doplatke prema člancima 73. i 74. zbog obavljanja profesionalne ili trgovinske djelatnosti u zemlji boravišta članova obitelji**

Pravo na obiteljska davanja ili obiteljske doplatke prema člancima 73. i 74. obustavlja se ako obiteljska davanja ili obiteljski doplatci, zbog obavljanja profesionalne ili trgovinske djelatnosti, pripadaju i prema zakonodavstvu države članice na čijem državnom području borave članovi obitelji.

POGLAVLJE 8.**DAVANJA ZA UZDRŽAVANU DJECU UMIROVLJENIKA I ZA DJECU BEZ RODITELJA****Članak 77.****Uzdržavana djeca umirovljenika**

1. Izraz „davanja”, u smislu ovog članka, označava obiteljske doplatke za osobe koje primaju mirovinu za slučaj starosti, invalidnosti ili ozljede na radu ili profesionalne bolesti te povećanja ili dodatke takvim mirovinama u vezi s djecom tih umirovljenika, uz iznimku dodataka koji se stječu prema sustavima osiguranja za ozljede na radu i profesionalne bolesti.

2. Davanja se stječu u skladu sa sljedećim pravilima, bez obzira na državu članicu na čijem državnom području umirovljenik ili djeca borave:

(a) umirovljeniku koji prima mirovinu prema zakonodavstvu samo jedne države članice, u skladu sa zakonodavstvom države članice nadležne za mirovinu;

(b) umirovljeniku koji prima mirovinu prema zakonodavstvima više država članica:

i. u skladu sa zakonodavstvom jedne od tih država u kojoj boravi, pod uvjetom da je prema potrebi, uzimajući u obzir članak 79. stavak 1. točku (a), pravo na jedno od davanja iz stavka 4. stečeno prema zakonodavstvu te države, ili

ii. u drugim slučajevima, u skladu s tim zakonodavstvom prema kojem je navršio najduže razdoblje osiguranja, pod uvjetom da je prema potrebi, uzimajući u obzir članak 79. stavak 1. točku (a), pravo na jedno od davanja iz stavka 1. stečeno prema tom zakonodavstvu; ako prema tom zakonodavstvu nije stečeno pravo na davanje, uvjeti za stjecanje takvog prava prema zakonodavstvima drugih navedenih država razmatraju se redoslijedom od dužeg prema kraćem trajanju razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvu tih država.

Članak 78.

Djeca bez roditelja

1. Izraz „davanja” u smislu ovog članka označava obiteljske doplatke i, ako je to primjereno, dodatne ili posebne doplatke i mirovine za djecu bez roditelja, osim onih koji su priznati prema sustavima osiguranja za ozljede na radu i profesionalne bolesti.

2. Davanja za djecu bez roditelja stječu se u skladu sa sljedećim pravilima, bez obzira na državu članicu na čijem državnom području dijete bez roditelja, ili fizička ili pravna osoba koja ga stvarno uzdržava, boravi ili je smještena:

(a) za dijete bez roditelja preminulog radnika koji je podlijegao zakonodavstvu jedne države članice, samo u skladu sa zakonodavstvom te države;

(b) za dijete bez roditelja preminulog radnika koji je podlijegao zakonodavstvu nekoliko država članica:

i. u skladu sa zakonodavstvom države članice na čijem državnom području dijete bez roditelja boravi, pod uvjetom da je uzimajući prema potrebi u obzir članak 79. stavak 1. točku (a), pravo na jedno od davanja iz stavka 4. stečeno prema zakonodavstvu te države; ili

ii. u drugim slučajevima, u skladu sa zakonodavstvom države članice prema kojem je preminuli radnik navršio najduže razdoblje osiguranja, pod uvjetom da je uzimajući prema potrebi u obzir članak 79. stavak 1. točku (a) pravo na jedno od davanja iz stavka 1. stečeno prema zakonodavstvu te države; ako prema tom zakonodavstvu nije stečeno pravo, uvjeti za stjecanje tog prava prema zakonodavstvima drugih navedenih država razmatraju se redoslijedom od dužeg prema kraćem trajanju razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvu tih država.

Međutim, zakonodavstvo države članice koje se primjenjuje u vezi s pružanjem davanja navedenih u članku 77. za djecu umirovljenika primjenjuje se i nakon smrti dotičnog umirovljenika u vezi s pružanjem davanja njegovoj siročadi.

Članak 79.

Odredbe zajedničke davanjima za uzdržavanu djecu umirovljenika i za djecu bez roditelja

1. Davanja u smislu članaka 77. i 78. pružaju se u skladu sa zakonodavstvom određenim primjenom odredaba tih članaka od strane ustanove nadležne za primjenu tog zakonodavstva i o njezinom trošku, kao da se na umirovljenika ili preminulog radnika primjenjivalo samo zakonodavstvo nadležne države.

Međutim:

(a) ako to zakonodavstvo određuje da stjecanje, zadržavanje ili ponovno uspostavljanje prava na davanja ovisi o trajanju razdoblja osiguranja ili zaposlenja, to se trajanje određuje uzimajući prema potrebi u obzir članke 45. ili 72., ovisno o slučaju;

(b) ako to zakonodavstvo određuje da se iznos davanja određuje na temelju iznosa mirovine ili ovisi o trajanju razdoblja osiguranja, iznos tih davanja određuje se na temelju teoretskog iznosa određenog u skladu s člankom 46. stavkom 2.

2. U slučaju kada bi primjena pravila određenog člankom 77. stavkom 2. točkom (b) alinejom ii. i člankom 78. stavkom 2. točkom (b) alinejom ii. imala za posljedicu nadležnost nekoliko država članica, s time da razdoblja osiguranja jednako traju, davanja u smislu članka 77. ili članka 78., ovisno o slučaju, stječu se u skladu sa zakonodavstvom države članice koje se na radnika posljednje primjenjivalo.

3. Pravo na davanja koje pripada prema stavku 2. i na temelju članaka 77. i 78. obustavlja se ako djeca steknu pravo na obiteljska davanja ili obiteljske doplatke prema zakonodavstvu države članice na temelju obavljanja profesionalne ili trgovinske djelatnosti. U takvom slučaju dotične se osobe smatraju članovima obitelji radnika.

GLAVA IV.

ADMINISTRATIVNA KOMISIJA ZA SOCIJALNU SIGURNOST RADNIKA MIGRANATA

Članak 80.

Sastav i metode rada

1. U okviru Komisije Europskih zajednica ustrojava se Administrativna komisija za socijalnu sigurnost radnika migranata (dalje u tekstu „Administrativna komisija“), koju čine po jedan predstavnik vlade svake od država članica, a prema potrebi im pomažu stručni savjetnici. Predstavnik Komisije Europskih zajednica prisustvuje sastancima Administrativne komisije u svojstvu savjetnika.

2. Administrativnoj komisiji u tehničkim pitanjima pomaže Međunarodni ured rada prema uvjetima iz sporazuma sklopljenih u tu svrhu između Europske ekonomske zajednice i Međunarodne organizacije rada.

3. Pravila Administrativne komisije određuju se uzajamnim dogovorom članova.

Odluke o pitanjima tumačenja iz članka 81. točke (a) donose se jednoglasno. Mora im se osigurati potreban publicitet.

4. Tajničke usluge za Administrativnu komisiju pruža Komisija Europskih zajednica.

Članak 81.

Zadaci Administrativne komisije

Administrativna komisija ima sljedeće zadaće:

(a) baviti se svim administrativnim pitanjima i pitanjima tumačenja u vezi s ovom Uredbom i naknadnim

uredbama, ili iz ugovora ili sporazuma zaključenih na temelju njih, ne dovodeći u pitanje pravo dotičnih tijela, ustanova i osoba da posegnu za postupcima i sudovima predviđenih zakonodavstvom država članica, ovom Uredbom ili Ugovorom;

(b) prevoditi dokumente koji se odnose na primjenu ove Uredbe na zahtjev nadležnih tijela, ustanova i sudova država članica, a posebno prijevode zahtjeva podnesenih od strane osoba koje mogu steći pravo na davanje prema ovoj Uredbi;

(c) poticati i razvijati suradnju među državama članicama u pitanjima socijalne sigurnosti, a posebno u odnosu na zdravstvene i socijalne mjere od zajedničkog interesa;

(d) poticati i razvijati suradnju među državama članicama s ciljem poboljšanja, uzimajući u obzir razvoj načina administrativnog upravljanja, pružanja davanja, posebno onih koja pripadaju na temelju ove Uredbe za slučaj invalidnosti, starosti i smrti (mirovine);

(e) prikupiti faktore koji se trebaju uzeti u obzir za izradu izvješća o troškovima koje snose ustanove država članica prema ovoj Uredbi te usvojiti godišnja izvješća između dotičnih ustanova;

(f) poduzimati sve ostale radnje iz njezine nadležnosti prema odredbama ove i naknadnih uredbi ili bilo kojeg ugovora ili sporazuma sklopljenog na temelju njih;

(g) podnositi prijedloge Komisiji Europskih ekonomskih zajednica za izradu naknadnih uredbi i revidiranje ove i naknadnih uredbi.

GLAVA V.

SAVJETODAVNI ODBOR ZA SOCIJALNU SIGURNOST RADNIKA MIGRANATA

Članak 82.

Osnivanje, sastav i metode rada

1. Ovime se osniva Savjetodavni odbor za socijalnu sigurnost radnika migranata (dalje u tekstu „Savjetodavni odbor”), koji broji trideset i šest članova, iz svake države članice:

- (a) dvoje predstavnika vlade, od kojih barem jedan mora biti član Administrativne komisije;
- (b) dvoje predstavnika sindikata;
- (c) dvoje predstavnika organizacija poslodavaca.

Za svaku gore navedenu kategoriju imenuje se zamjenski član za svaku državu članicu.

2. Članove Savjetodavnog odbora i njihove zamjenike imenuje Vijeće koje pri odabiru predstavnika sindikata i organizacija poslodavaca nastoji ostvariti primjerenu zastupljenost različitih zainteresiranih sektora u Odboru.

Popis članova i njihovih zamjenskih članova objavljuje Vijeće u *Službenom listu Europskih zajednica*.

3. Mandat članova i zamjenskih članova traje dvije godine. Njihova se imenovanja mogu obnoviti. Po isteku mandata, članovi i zamjenski članovi ostaju na dužnosti sve dok nisu zamijenjeni ili dok im nisu obnovljena imenovanja.

4. Savjetodavnim odborom predsjedava član Komisije ili njezin predstavnik. Predsjedavajući ne glasuje.

5. Savjetodavni se odbor sastaje najmanje jednom godišnje. Saziva ga predsjedavajući, na vlastitu inicijativu ili na pisani zahtjev najmanje trećine članova. Takav zahtjev mora sadržavati konkretne prijedloge u vezi s dnevnim redom.

6. Djelujući na prijedlog predsjedavajućeg, Savjetodavni odbor može u iznimnim okolnostima odlučiti savjetovati se s osobama ili predstavnicima organizacija sa širokim iskustvom u pitanjima socijalne sigurnosti. Osim toga, Odbor prima tehničku pomoć od Međunarodnog ureda za rad pod istim uvjetima kao i Administrativna komisija, u skladu s uvjetima iz sporazuma sklopljenog između Europske ekonomske zajednice i Međunarodne organizacije rada.

7. U mišljenjima i prijedlozima Savjetodavnog odbora moraju biti navedeni razlozi na kojima se temelje. Donose se apsolutnom većinom valjanih glasova.

Odbor većinom članova sastavlja svoj poslovnik koji odobrava Vijeće, po primitku mišljenja Komisije.

8. Tajničke usluge za Savjetodavni odbor pruža Komisija Europskih zajednica.

Članak 83.

Zadaci Savjetodavnog odbora

Savjetodavni odbor, na zahtjev Komisije Europskih zajednica ili Administrativna komisija na vlastitu inicijativu, ima ovlasti:

(a) ispitivati opća pitanja ili načelna pitanja i probleme koji proistječu iz primjene uredbi donijetih u okviru odredbi članka 51. Ugovora;

(b) utvrditi mišljenja o temi za Administrativnu komisiju i prijedloge za reviziju uredbi.

GLAVA VI.

RAZNE ODREDBE

Članak 84.

Suradnja nadležnih tijela

1. Nadležna tijela država članica priopćuju jedna drugima sve informacije o:

(a) mjerama poduzetim radi primjene ove Uredbe;

(b) izmjenama njihovih zakonodavstava koja mogu utjecati na primjenu ove Uredbe.

2. U smislu primjene ove Uredbe, tijela i ustanove država članica pružaju svoje dobre usluge i djeluju kao da primjenjuju vlastito zakonodavstvo. Administrativna pomoć koju pružaju dotična tijela i ustanove u pravilu je besplatna. Međutim, nadležna tijela država članica mogu se dogovoriti o nadoknadi određenih troškova.

3. Tijela i ustanove država članica mogu u svrhu primjene ove Uredbe izravno komunicirati jedni s drugima i s dotičnim osobama ili njihovim predstavnicima.

4. Tijela, ustanove i sudovi jedne države članice ne mogu odbaciti zahtjeve ili druge dokumente koji su im podneseni zbog što su napisani na službenom jeziku druge države članice. Kada je to primjereno, primjenjuje odredbe članka 81. točke (b).

Članak 85.

Izuzće od ili smanjenje pristojbi – Izuzće od ovjere

1. Sva izuzća od ili smanjenje poreza, plaćanja biljega, javnobilježničkih ili registracijskih pristojbi koje određuje zakonodavstvo jedne države članice u vezi s potvrđama ili dokumentima koje je potrebno predočiti u smislu zakonodavstva te države, proširuje se na slične dokumente koje je potrebno predočiti u smislu zakonodavstva druge države članice ili ove Uredbe.

2. Sve izjave, dokumenti i potvrde bilo koje vrste koje je potrebno predočiti u smislu ove Uredbe nije potrebno ovjeravati od strane diplomatskih ili konzularnih tijela.

Članak 86.

Zahtjevi, izjave ili žalbe podneseni tijelu, ustanovi ili sudu države članice koja nije nadležna država

Svaki zahtjev, izjava ili žalba koji su u određenom roku radi ispunjavanja uvjeta prema zakonodavstvu jedne države članice trebali biti podneseni tijelu, ustanovi ili sudu te države, moraju biti prihvaćeni ako su podneseni u istom razdoblju odgovarajućem tijelu, ustanovi ili sudu druge države članice. U takvom slučaju tijelo, ustanova ili sud koji zaprima zahtjev, izjavu ili žalbu, prosljeđuje ih bez odlaganja nadležnom tijelu, ustanovi ili sudu prve države ili izravno, ili putem nadležnih tijela dotične države članice. Dan na koji su takvi zahtjevi, izjave ili žalbe podneseni tijelu, ustanovi ili sudu druge države smatraju se danom njihovog podnošenja nadležnom tijelu, ustanovi ili sudu.

Članak 87.

Liječnički pregledi

1. Liječničke preglede predviđene zakonodavstvom jedne države članice može na zahtjev nadležne ustanove na državnom području druge države članice obaviti ustanova u mjestu privremenog ili stalnog boravišta osobe koja ima pravo na davanja, pod uvjetima određenim u provedbenoj uredbi iz članka 97. ili, ako nisu određeni, pod uvjetima dogovorenim između nadležnih tijela navedenih država članica.

2. Smatra se da su liječnički pregledi koji se obavljaju pod uvjetima iz stavka 1. obavljani na državnom području nadležne države.

Članak 88.

Novčane doznake iz jedne države članice u drugu iznosa koji isplaćuju u skladu s ovom Uredbom

U skladu s odredbama članka 106. Ugovora, novčane doznake koje se obavljaju u skladu s ovom Uredbom obavljaju se u skladu sa sporazumima koji se na to odnose i koji su na snazi između navedenih država članica u vrijeme

obavljanja doznaka. Ako između dviju država članica nema takvih sporazuma, nadležna tijela navedenih država ili tijela nadležna za međunarodni platni promet određuju potrebne mjere za izvršenje takvih doznaka međusobnim dogovorom.

Članak 89.

Posebni postupci za primjenu određenih zakonodavstava

Posebni postupci za primjenu zakonodavstava određenih država članica navedeni su u Prilogu V.

Članak 90.

Doplaci za stanovanje i obiteljska davanja uvedena nakon stupanja na snagu ove Uredbe

Doplaci za stanovanje i, u slučaju Luksemburga, obiteljska davanja, uvedena nakon stupanja na snagu ove Uredbe iz demografskih razloga, ne priznaju se osobama koje borave na državnom području države članice koja nije nadležna država.

Članak 91.

Doprinosi koji su naplativi poslodavcima ili poduzećima koji nemaju poslovni nastan u nadležnoj državi

Poslodavac nije obavezan plaćati uvećane doprinose zbog činjenice da je njegovo mjesto poslovanja ili registrirano sjedište ili mjesto poslovanja njegovog poduzeća na državnom području države članice koja nije nadležna država.

Članak 92.

Prikupljanje doprinosa

1. Doprinosi koji se plaćaju ustanovi jedne države članice mogu se prikupljati na državnom području druge države članice u skladu s upravnim postupkom i s jamstvima i povlasticama koje se primjenjuju na prikupljanje doprinosa koji se plaćaju odgovarajućoj ustanovi te druge države.

2. Na postupak za primjenu stavka 1. primjenjuje se, u potrebnoj mjeri, provedbena uredba iz članka 97. ili sporazumi sklopljeni između država članica. Takav provedbeni postupak može se također primijeniti na postupak ovrhe.

Članak 93.

Prava ustanova nadležnih za davanja na teret odgovornih trećih osoba

1. Ako osoba prima davanja prema zakonodavstvu jedne države članice u vezi s ozljedom koja je posljedica događaja na državnom području druge države, na sva prava ustanove nadležne za davanja na teret treće strane koja je obvezna nadoknaditi štetu za ozljedu primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) ako je ustanova koja je nadležna za davanja subrogirana na temelju zakonodavstva koje primjenjuje, u pravima koja korisnik ima na teret treće strane, takvu subrogaciju priznaje svaka država članica;

(b) u slučaju da dotična ustanova ima izravna prava na teret treće strane, ta prava priznaje svaka država članica.

2. Ako osoba prima davanja prema zakonodavstvu jedne države članice u vezi s ozljedom koja je posljedica događaja na državnom području druge države članice, odredbe navedenog zakonodavstva koje određuju u kojim se slučajevima isključuje građanskopravna odgovornost poslodavaca ili njihovih zaposlenika primjenjuju se u odnosu na dotičnu osobu ili ustanovu nadležnu za davanja.

Odredbe stavka 1. primjenjuju se i na sva prava ustanove nadležne za davanje, u odnosu na poslodavca ili njegove zaposlenike u slučajevima kada njihova odgovornost nije isključena.

GLAVA VII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 94.

Razne odredbe

1. Na temelju ove Uredbe ne stječu se prava u razdoblju prije dana njezinog stupanja na snagu.

2. Sva razdoblja osiguranja i, ovisno o slučaju, sva razdoblja zaposlenja ili boravišta navršena prema zakonodavstvu države članice prije dana stupanja na snagu ove Uredbe uzimaju se u obzir za određivanje prava na davanja prema ovoj Uredbi.

3. Uzimajući u obzir odredbu stavka 1., pravo se stječe na temelju ove Uredbe i onda ako se odnosi na osigurani slučaj koji je nastao prije dana stupanja na snagu ove Uredbe.

4. Davanja koja nisu priznata ili su obustavljena zbog državljanstva ili boravišta dotične osobe priznaju se ili uspostavljaju na zahtjev dotične osobe od stupanja na snagu ove Uredbe, pod uvjetom da prethodno utvrđena prava nisu iskorištena u obliku jednokratne isplate.

5. Pravo osobe kojoj je mirovina priznata prije stupanja na snagu ove Uredbe može na zahtjev biti revidirano, uzimajući u obzir odredbe ove Uredbe. Ova se odredba primjenjuje i na druga davanja iz članka 78.

6. Ako se zahtjev iz stavka 4. ili 5. podnese u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ove Uredbe, prava stečena na temelju ove Uredbe pripadaju od tog dana, a odredbe zakonodavstva država članica koje se odnose na propuštanje ostvarivanja ili zastaru prava ne mogu se primijeniti protiv dotičnih osoba.

7. Ako je zahtjev iz stavka 4. ili 5. podnesen po isteku dvogodišnjeg razdoblja od stupanja na snagu ove Uredbe, prava koja nisu ostvarena ili zastarjela stječu se počevši od dana podnošenja zahtjeva, osim kada se primjenjuju povoljnije odredbe zakonodavstva neke od država članica.

8. U slučajevima sklerogenične pneumokonioze, članak 57. stavak 3. točka (c) primjenjuje se na novčana davanja za profesionalnu bolest, čiji trošak u nedostatku sporazuma između navedenih ustanova nije mogao biti podijeljen između tih ustanova prije dana stupanja na snagu ove Uredbe.

9. Primjena članka 73. stavka 2. nema učinak smanjivanja prava koja postoje na dan stupanja na snagu ove Uredbe. Kada je riječ o osobama koje tog dana primaju povoljnija davanja na temelju dvostranih sporazuma sklopljenih s Francuskom, ti sporazumi se i dalje primjenjuju na te osobe sve dok se na njih primjenjuje francusko zakonodavstvo. Prekidi koji traju kraće od jednog mjeseca ne uzimaju se u obzir, kao ni razdoblja korištenja davanja za slučaj nezaposlenosti ili bolovanja. Postupak za primjenu tih odredbi određuje se provedbenom uredbom iz članka 97.

Članak 95.

Prilozi ovoj Uredbi

Prilozi ovoj Uredbi mogu biti izmijenjeni uredbom koju donosi Vijeće na prijedlog Komisije, na zahtjev jedne ili više zainteresiranih država članica i nakon dobivanja mišljenja Administrativne komisije.

Članak 96.

Notifikacije na temelju određenih odredbi

1. Notifikacije iz članka 1. točke (j), članka 5. i članka 8. stavka 2. upućuju se Vijeću Europskih zajednica. Naznačuju dan stupanja na snagu predmetnih zakona i sustava ili, u slučaju diplomatskih obavijesti iz članka 1. točke (j), dan kada se ova Uredba počinje primjenjivati na sustave navedene u izjavama država članica.

2. Notifikacije primljene u skladu sa stavkom 1. objavljuju se u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 97.

Provedbena uredba

Postupak za primjenu ove Uredbe određen je dodatnom uredbom.

Članak 98.

Preispitivanje problema plaćanja obiteljskih davanja

Prije 1. siječnja 1973. Vijeće na prijedlog Komisije razmatra cijeli problem plaćanja obiteljskih davanja članovima obitelji koji ne borave na državnom području nadležne države, kako bi se postiglo jedinstveno rješenje za sve države članice.

Članak 99.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu prvog dana sedmog mjeseca nakon objave provedbene uredbe iz članka 97. u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ove dvije uredbe stavljaju izvan snage sljedeće uredbe:

- Uredbu Vijeća br. 3 o socijalnoj sigurnosti radnika migranata,
- Uredbu Vijeća br. 4 o propisivanju provedbenih postupaka i dopunskih odredbi u vezi s Uredbom br. 3 ⁽¹⁾, i

— Uredbu Vijeća br. 36/63/EEZ od 2. travnja 1963. o socijalnoj sigurnosti pograničnih radnika ⁽²⁾.

Međutim, odredbe članaka 82. i 83. o utemeljenju Savjetodavnog odbora stupaju na snagu na dan objave provedbene uredbe iz članka 97.

Ova Uredba je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Luxembourg u 14. lipnja 1971.

Za Vijeće
Predsjednik
M. COINTAT

⁽¹⁾ SL br. 30, 16.12.1958., str. 597/58.

⁽²⁾ SL br. 62, 20.4.1963., str. 1314/63.

PRILOG I.

(Članak 1. točka (u) Uredbe)

Posebni dodaci za rođenje djeteta isključeni iz područja primjene Uredbe u skladu s člankom 1. točkom (u)

A. BELGIJA

Doplaci za rođenje djeteta

B. NJEMAČKA

Nema

C. FRANCUSKA

(a) Prenatalni doplaci

(b) Doplaci za majčinstvo prema zakoniku o socijalnoj sigurnosti (*code de la sécurité sociale*)

D. ITALIJA

Nema

E. LUKSEMBURG

Doplaci za rođenje djeteta

F. NIZOZEMSKA

Nema

PRILOG II.

(Članak 7. stavak 2. točka (c) i članak 3. stavak 3. Uredbe)

Odredbe konvencija o socijalnoj sigurnosti koje se i dalje primjenjuju bez obzira na članak 6. Uredbe – Odredbe konvencija o socijalnoj sigurnosti koje se ne primjenjuju na osobe na koje se primjenjuje Uredba

OPĆE NAPOMENE

1. Ako odredbe sadržane u ovom Prilogu upućuju na odredbe drugih konvencija, ta upućivanja se zamjenjuju upućivanjima na odgovarajuće odredbe ove Uredbe, osim ako odredbe predmetnih konvencija nisu sadržane u ovom Prilogu.
2. Odredba o prestanku važenja, sadržana u konvenciji o socijalnoj sigurnosti iz koje su neke odredbe sadržane u ovom Prilogu, i dalje se primjenjuje u pogledu tih odredbi.

A

Odredbe konvencija o socijalnoj sigurnosti koje se i dalje primjenjuju bez obzira na članak 6. Uredbe

(Članak 7. stavak 2. točka (c) Uredbe)

1. BELGIJA – NJEMAČKA

- (a) Članci 3. i 4. Završnog protokola od 7. prosinca 1957. uz Opću konvenciju od istog datuma, u inačici koja se pojavljuje u Dopunskom protokolu od 10. studenoga 1960.;
- (b) Dopunski sporazum br. 3. od 7. prosinca 1957. uz Opću konvenciju od istog datuma, u inačici koja se pojavljuje u Dopunskom protokolu od 10. studenoga 1960. (isplata mirovina koje pripadaju u odnosu na razdoblje koje prethodi stupanju na snagu Opće konvencije).

2. BELGIJA – FRANCUSKA

- (a) Članci 13., 16. i 23. Dopunskog sporazuma od 17. siječnja 1948. uz Opću konvenciju od istog datuma (radnici u rudnicima i sličnim poduzećima);
- (b) Razmjena nota od 27. veljače 1953. (primjena članka 4. stavka 2. Opće konvencije od 17. siječnja 1948.);
- (c) Razmjena nota od 29. srpnja 1953. o doplatcima za starije zaposlene osobe.

3. BELGIJA - ITALIJA

Članak 29. Konvencije od 30. travnja 1948.

4. BELGIJA – LUKSEMBURG

Članci 3., 4., 5., 6. i 7. Konvencije od 16. studenoga 1959., u inačici koja se pojavljuje u Konvenciji od 12. veljače 1964. (pogranični radnici).

5. BELGIJA – NIZOZEMSKA

Nema

6. NJEMAČKA – FRANCUSKA

- (a) Članak 11. stavak 1., drugi stavak članka 16., i članak 19. Opće konvencije od 10. srpnja 1950.;
- (b) Članak 9. Dopunskog sporazuma br. 1. od 10. srpnja 1950. uz Opću konvenciju od istog datuma (radnici u rudnicima i sličnim poduzećima);
- (c) Dopunski sporazum br. 4. od 10. srpnja 1950. uz Opću konvenciju od istog datuma, u inačici koja se pojavljuje u dodanom odjeljku br. 2. od 18. lipnja 1955.;
- (d) Glave I. i III. dodanog odjeljka br. 2. od 18. lipnja 1955.
- (e) Točke 6., 7. i 8. Općeg protokola od 10. srpnja 1950. uz Opću konvenciju od istog datuma;
- (f) Glave II., III. i IV. Sporazuma od 20. prosinca 1963. (socijalno osiguranje u Saaru).

7. NJEMAČKA – ITALIJA

- (a) Članak 3. stavak 2., članak 23. stavak 2., članak 26. i članak 36. stavak 3. Konvencije od 5. svibnja 1953. (socijalno osiguranje);
- (b) Dopunski sporazum od 12. svibnja 1953. uz Konvenciju od 5. svibnja 1953. (isplata mirovina koje pripadaju na temelju razdoblja koje prethodi stupanju na snagu Konvencije).

8. NJEMAČKA - LUKSEMBURG

Članci 4., 5., 6. i 7. Sporazuma od 11. srpnja 1959. (rješavanje spora između Njemačke i Luksemburga) i članak 11. stavak 2. točka (b) Konvencije od 14. srpnja 1960. (davanja za slučaj bolesti i majčinstva za osobe koje su se odlučile za primjenu zakonodavstva države iz koje dolaze).

9. NJEMAČKA – NIZOZEMSKA

- (a) Članak 3. stavak 2. Konvencije od 29. ožujka 1951.;
- (b) Članci 2. i 3. Dopunskog sporazuma br. 4. od 21. prosinca 1956. uz Konvenciju od 29. ožujka 1951. (namirenje prava koja su prema njemačkom sustavu socijalne sigurnosti stekli nizozemski radnici između 13. svibnja 1940. i 1. rujna 1945.).

10. FRANCUSKA – ITALIJA

- (a) Članci 20. i 24. Opće konvencije od 31. ožujka 1948.;
- (b) Razmjena nota od 3. ožujka 1956. (davanja za slučaj bolesti za sezonske radnike zaposlene u poljoprivredi).

11. FRANCUSKA - LUKSEMBURG

Članci 11. i 14. Dopunskog sporazuma od 12. studenoga 1949. uz Opću konvenciju od istog datuma (radnici u rudnicima i sličnim poduzećima).

12. FRANCUSKA - NIZOZEMSKA

Članak 11. Dopunskog sporazuma od 1. lipnja 1954. uz Opću konvenciju od 7. siječnja 1950. (radnici u rudnicima i sličnim poduzećima).

13. ITALIJA - LUKSEMBURG

Članak 18. stavak 2. i članak 24. Opće konvencije od 29. svibnja 1951.

14. ITALIJA - NIZOZEMSKA

Članak 21. stavak 2. Opće konvencije od 28. listopada 1952.

15. LUKSEMBURG - NIZOZEMSKA

Nema.

B

Odredbe konvencija koje se ne primjenjuju na sve osobe na koje se primjenjuje Uredba

(Članak 3. stavak 3. Uredbe)

1. BELGIJA – NJEMAČKA

- (a) Članci 3. i 4. Završnog protokola od 7. prosinca 1957. uz Opću konvenciju od istog datuma, u inačici koja se pojavljuje u Dopunskom protokolu od 10. studenoga 1960.;
- (b) Dopunski sporazum br. 3. od 7. prosinca 1957. uz Opću konvenciju od istog datuma, u inačici koja se pojavljuje u Dopunskom protokolu od 10. studenoga 1960. (isplata mirovina koje se isplaćuju u odnosu na razdoblje koje prethodi stupanju na snagu Opće konvencije).

2. BELGIJA – FRANCUSKA

- (a) Razmjena nota od 29. srpnja 1953. o doplacima za starije zaposlene osobe;
- (b) Članak 23. Dopunskog sporazuma od 17. siječnja 1948. uz Opću konvenciju od istog datuma (radnici u rudnicima i sličnim poduzećima);
- (c) Razmjena nota od 27. veljače 1953. (primjena članka 4. stavka 2. Opće konvencije od 17. siječnja 1948.).

3. BELGIJA - ITALIJA

Nema.

4. BELGIJA - LUKSEMBURG

Nema.

5. BELGIJA - NIZOZEMSKA

Nema.

6. NJEMAČKA – FRANCUSKA

(a) Članak 16. stavak 2. i članak 19. Opće konvencije od 10. srpnja 1950.;

(b) Dopunski sporazum br. 4. od 10. srpnja uz Opću konvenciju od istog datuma, u inačici koja se pojavljuje u dodatnom odjeljku br. 2. od 18. lipnja 1955.;

(c) Glave I. i III. dodanog odjeljka br. 2. od 18. lipnja 1955.;

(d) Točke 6., 7. i 8. Općeg protokola od 10. srpnja 1950. uz Opću konvenciju od istog datuma;

(e) Glave II., III. i IV. Sporazuma od 20. prosinca 1963. (socijalna sigurnost u Saaru).

7. NJEMAČKA – ITALIJA

(a) Članak 3. stavak 2. i članak 26. Konvencije od 5. svibnja 1953. (socijalno osiguranje);

(b) Dopunski sporazum od 12. svibnja 1953. uz Konvenciju od 5. svibnja 1953. (isplata mirovina koje pripadaju na temelju razdoblja koje prethodi stupanju na snagu Konvencije).

8. NJEMAČKA - LUKSEMBURG

Članci 4., 5., 6. i 7. Sporazuma od 11. lipnja 1959. (trješavanje spora između Njemačke i Luksemburga).

9. NJEMAČKA – NIZOZEMSKA

(a) Članak 3. stavak 2. Konvencije od 29. ožujka 1951.;

(b) Članci 2. i 3. Dopunskog sporazuma br. 4. od 21. prosinca 1956. uz Konvenciju od 29. ožujka 1951. (namirenje prava koja su prema njemačkom sustavu socijalne sigurnosti stekli nizozemski radnici između 13. svibnja 1940. i 1. rujna 1945.).

10. FRANCUSKA – ITALIJA

(a) Članci 20. i 24. Opće konvencije od 31. ožujka 1948.;

(b) Razmjena nota od 3. ožujka 1956. (davanja za slučaj bolesti za sezonske radnike zaposlene u poljoprivredi).

11. FRANCUSKA - LUKSEMBURG

Nema.

12. FRANCUSKA - NIZOZEMSKA

Nema.

13. ITALIJA – LUKSEMBURG

Nema.

14. ITALIJA - NIZOZEMSKA

Nema.

15. LUKSEMBURG - NIZOZEMSKA

Nema.

PRILOG III.

(Članak 37. stavak 2. Uredbe)

Zakonodavstva navedena u članku 37. stavku 1. Uredbe prema kojem je iznos invalidskih davanja neovisan o trajanju razdoblja osiguranja

A. BELGIJA

Zakonodavstva koja se odnose na opći sustav za slučaj invalidnosti, na posebni sustav za slučaj invalidnosti za rudare i na posebni sustav za pomorce u trgovačkoj mornarici.

B. NJEMAČKA

Nema.

C. FRANCUSKA

Sva zakonodavstva o osiguranju za slučaj invalidnosti, osim zakonodavstava koja se odnose na osiguranje za slučaj invalidnosti u okviru sustava socijalne sigurnosti za rudare.

D. ITALIJA

Nema.

E. LUKSEMBURG

Nema.

F. NIZOZEMSKA

Zakon od 18. veljače 1966. o osiguranju za slučaj nesposobnosti za rad.

PRILOG IV.

(Članak 40. stavak 3. Uredbe)

Usklađenost zakonodavstava država članica u vezi s uvjetima koji se odnose na stupanj invalidnosti

BELGIJA

Države članice	Sustavi koje provode ustanove država članica koje su donijele odluku o stupnju invalidnosti	Sustavi koje provode belgijske ustanove o kojima je odluka u slučaju invalidnosti obvezujuća			
		Opći sustav	Sustav za rudare		Sustav za pomorce
			Opća invalidnost	Profesionalna invalidnost	
FRANCUSKA	1. Opći sustav	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno
	— skupina III. (stalna njega)				
	— skupina II.				
	— skupina I.				
2. Poljoprivredni sustav:	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	
— potpuna, opća invalidnost					
— dvotrećinska invalidnost					
— stalna njega					
3. Sustav za rudare:	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	
— djelomična, opća invalidnost					
— stalna njega					
— profesionalna invalidnost	neusklađeno	neusklađeno	neusklađeno	neusklađeno	
4. Sustav za pomorce:	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	
— opća invalidnost					
— stalna njega					
— profesionalna invalidnost	neusklađeno	neusklađeno	neusklađeno	neusklađeno	
ITALIJA	1. Opći sustav:	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno
	— invalidnost – fizički radnici				
— invalidnost – administrativno osoblje					
2. Sustav za pomorce:	neusklađeno	neusklađeno	neusklađeno	neusklađeno	
Nesposobnost odlaska na more					
LUKSEMBURG	Radnici	} usklađeno	} usklađeno	} usklađeno	} neusklađeno
	Invalidnost – fizički radnici				
	Invalidnost – administrativno osoblje				

FRANCUSKA

Države članice	Sustavi koje provede ustanove koje su donijele odluku o stupnju invalidnosti	Sustavi koje provode francuske ustanove o kojima je odluka u slučaju usklađenosti obvezujuća											
		Opći sustav			Poljoprivredni sustav			Sustav za rudare			Sustav za pomorce		
		Skupina I.	Skupina II.	Skupina III. Stalna njega	2/3 invalidnost	Potpuna invalidnost	Stalna njega	2/3 invalidnost	Stalna njega	Profesional. invalidnost	2/3 opća invalidnost	Potpuna profesional. invalidnost	Stalna njega
BELGIJA	1. Opći sustav	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
	2. Sustav za rudare: — djelomična, opća invalidnost;	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
	— profesionalna invalidnost	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno (2)	Neusklađeno	Neusklađeno
	3. Sustav za pomorce	Usklađeno (1)	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno (1)	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno (1)	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
ITALIJA	1. Opći sustav: — invalidnost — fizički radnici	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
	— invalidnost — administrativnoosoblje	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
	2. Sustav za pomorce:	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
LUKSEMBURG	Invalidnost — fizički radnici	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Usklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
	Invalidnost — administrativnoosoblje	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno

(1) Ako je invalidnost koju priznaje belgijska ustanova opća invalidnost.

(2) Samo ako je belgijska ustanova priznala da je radnik nesposoban za rad ispod zemlje ili na razini zemlje.

ITALIJA

Države članice	Sustavi koje provode ustanove država članica koje su donijele odluku o stupnju invalidnosti	Sustavi koje provode talijanske ustanove o kojima je odluka u slučaju usklađenosti obvezujuća		
		Opći sustav		Pomorci Nesposobnost za plovidbu
		Fizički radnici	Administrativno osoblje	
BELGIJA	1. Opći sustav	Usklađeno	Usklađeno	Neusklađeno
	2. Sustav za rudare: — djelomična opća invalidnost — profesionalna invalidnost	Usklađeno Neusklađeno	Usklađeno Neusklađeno	Neusklađeno Neusklađeno
	3. Sustav za pomorce: — nesposobnost za plovidbu	Neusklađeno	Neusklađeno	Neusklađeno
FRANCUSKA	1. Opći sustav — skupina III. (stalna njega) — skupina II. — skupina I.	} Usklađeno	} Usklađeno	} Neusklađeno
	2. Poljoprivredni sustav: — potpuna opća invalidnost — djelomična opća invalidnost — stalna njega	} Usklađeno	} Usklađeno	} Neusklađeno
	3. Sustav za rudare: — djelomična opća invalidnost — stalna njega — profesionalna invalidnost	} Usklađeno Neusklađeno	} Usklađeno Neusklađeno	} Neusklađeno Neusklađeno
	4. Sustav za pomorce: — djelomična opća invalidnost — stalna njega — profesionalna invalidnost	} Neusklađeno	} Neusklađeno	} Neusklađeno
LUKSEMBURG	Invalidnost – fizički radnici	Usklađeno	Usklađeno	} Neusklađeno
	Invalidnost – administrativno osoblje	Neusklađeno	Neusklađeno	

LUKSEMBURG

Države članice	Sustavi koje provode ustanove država članica koje su donijele odluku o stupnju invalidnosti	Sustavi koje provode luksemburške institucije o kojima je odluka u slučaju usklađenosti obvezujuća	
		Invalidnost – fizički radnici	Invalidnost – administrativno osoblje
BELGIJA	1. Opći sustav 2. Sustav za rudare: — djelomična opća invalidnost — profesionalna invalidnost 3. Sustav za pomorce	Usklađeno Usklađeno Neusklađeno Usklađeno ⁽¹⁾	Usklađeno Usklađeno Neusklađeno Usklađeno ⁽¹⁾
FRANCUSKA	1. Opći sustav — skupina III. (stalna njega) — skupina II. — skupina I. 2. Poljoprivredni sustav: — potpuna opća invalidnost — dvotrećinska opća invalidnost — stalna njega 3. Sustav za rudare: — dvotrećinska opća invalidnost — stalna njega — profesionalna invalidnost 4. Sustav za pomorce: — djelomična opća invalidnost — stalna njega — profesionalna invalidnost	} Usklađeno } Usklađeno } Usklađeno Nije usklađeno	} Usklađeno } Usklađeno } Usklađeno Nije usklađeno
ITALIJA	1. Opći sustav: — invalidnost – fizički radnici — invalidnost – administrativno osoblje 2. Sustav za pomorce: — nesposobnost odlaska na more	Usklađeno Nije usklađeno	} Usklađeno

⁽¹⁾ Ako je invalidnost koju priznaje belgijska ustanova opća invalidnost

PRILOG V.

(Članak 89. Uredbe)

Posebni postupci za primjenu zakonodavstava određenih država članica

A. BELGIJA

1. Odredbe članka 1. točke (a) alineje i. Uredbe ne primjenjuju se na samozaposlene osobe ili druge osobe koje primaju liječničke usluge prema zakonu od 9. kolovoza 1963. o uspostavljanju i organizaciji obveznog sustava osiguranja za slučaj bolesti i invalidnosti, osim ako ne koriste spomenutu zaštitu kao zaposlene osobe u odnosu na te usluge.
2. Za primjenu odredbi poglavlja 7. i 8. glave III. Uredbe od strane nadležne belgijske ustanove, smatra se da je dijete odraslo u državi članici na čijem državnom području boravi.
3. U smislu članka 46. stavka 2. Uredbe, razdoblja osiguranja za slučaj starosti navršena prema belgijskom zakonodavstvu prije 1. siječnja 1945. također se smatraju razdobljima osiguranja navršenim prema belgijskom zakonodavstvu o općem sustavu za slučaj invalidnosti i sustavu za pomorce.

B. NJEMAČKA

1. (a) Ako u njemačkom zakonodavstvu ne postoji odredba o osiguranju za slučaj nesreće, njemačke ustanove također pružaju nadoknadu, u skladu s tim zakonodavstvom, za ozljede na radu (i profesionalne bolesti) koje su se dogodile u Alzas-Loreni prije 1. siječnja 1919., a odgovornost za njihov trošak nisu preuzele francuske ustanove na temelju Odluke Vijeća Lige naroda od 21. lipnja 1921. (Reichsgesetzblatt, str. 1289), ako dotična osoba ili nadživjele osobe stalno borave u državi članici;
- (b) Članak 10. Uredbe ne utječe na odredbe prema kojima nesreće (i profesionalne bolesti) koje se dogode izvan državnog područja Savezne Republike Njemačke i razdoblja navršena izvan tog područja ne daju osnovu za isplatu davanja, ili samo daju osnovu za isplatu davanja pod određenim uvjetima, ako osobe koje na njih imaju pravo borave izvan državnog područja Savezne Republike Njemačke.
2. (a) U svrhu određivanja trebaju li se razdoblja koja se prema njemačkom zakonodavstvu smatraju isprekidanim razdobljima (*Ausfallzeiten*) ili dodatnim razdobljima (*Zurechnungszeiten*) uzeti u obzir kao takva, obvezni doprinosi uplaćeni prema zakonodavstvu druge države članice i osiguranje prema sustavu mirovinskog osiguranja druge države članice smatraju se obveznim doprinosima plaćenima prema njemačkom zakonodavstvu i kao osiguranje prema njemačkom sustavu mirovinskog osiguranja.

Kada se izračunava broj kalendarskih mjeseci koji su protekli između dana ulaska u sustav osiguranja i nastupa osiguranog slučaja, razdoblja uzeta u obzir prema zakonodavstvu druge države članice navršena između tih dvaju datuma ne uzimaju se u obzir, kao niti razdoblja tijekom kojih je navedena osoba primala mirovinu.

- (b) Točka (a) ne odnosi se na standardno isprekidano razdoblje (*pauschale Ausfallzeit*). Ono se određuje isključivo na temelju razdoblja osiguranja navršenih u Njemačkoj.

- (c) Osim toga, na uračunavanje dodatnog razdoblja (*Zurechnungszeit*) na temelju njemačkog zakonodavstva o mirovinskom osiguranju za rudare primjenjuje se uvjet da je posljednji doprinos plaćen prema njemačkom zakonodavstvu uplaćen u mirovinsko osiguranje za rudare.
- (d) Radi uzimanja u obzir njemačkih zamjenskih razdoblja (*Ersatzzeiten*) primjenjuje se samo njemačko zakonodavstvo.
- (e) Iznimno od odredbe iz točke (d), sljedeća se odredba primjenjuje na osobe osigurane prema njemačkom sustavu mirovinskog osiguranja, koje su boravile na njemačkim područjima pod nizozemskom upravom tijekom razdoblja od 1. siječnja 1948. do 31. srpnja 1963.; radi uračunavanja njemačkih zamjenskih razdoblja (*Ersatzzeiten*) u smislu članka 1251. stavka 2. njemačkog zakona o socijalnoj sigurnosti (RVO) ili odgovarajućih propisa, uplata doprinosa u nizozemske sustave osiguranja tijekom tog razdoblja smatra se izjednačenom sa zaposlenjem ili obavljanjem neke djelatnosti koja podliježe obveznom osiguranju u smislu njemačkog zakonodavstva.
3. Ako se radi o uplatama u njemačke fondove osiguranja za slučaj bolesti, obvezna uplata doprinosa iz članka 26. stavka 2. Uredbe obustavlja se do donošenja odluke o zahtjevima za mirovine.
4. U svrhu određivanja koristi li dijete mirovinu za siročad, korištenje jednog od davanja iz članka 78. ili drugog obiteljskog davanja prema francuskom zakonodavstvu za maloljetnu osobu koja boravi u Francuskoj smatra se korištenjem mirovine za siročad prema njemačkom zakonodavstvu.
5. Ako primjena ove Uredbe ili sljedećih uredbi o socijalnoj sigurnosti uključuje iznimne troškove za određene ustanove osiguranja za slučaj bolesti, takvi se troškovi mogu nadoknaditi djelomično ili potpuno. Savezno udruženje regionalnih fondova za slučaj bolesti, u svojoj funkciji tijela za vezu (osiguranje za slučaj bolesti), odlučuje o takvoj nadoknadi zajedničkim dogovorom s drugim središnjim udruženjima fondova za slučaj bolesti. Sredstva koja su potrebna za obavljanje takvih nadoknada osiguravaju se porezima koje snose sve ustanove za osiguranje za slučaj bolesti u razmjeru prema prosječnom broju osiguranika tijekom prethodne godine, uključujući osobe koje su otišle u mirovinu.
6. Ako je ustanova nadležna za pružanje obiteljskih davanja u skladu s glavom III. poglavljem 7. Uredbe njemačka ustanova, osoba obvezno osigurana za slučaj nezaposlenosti ili osoba koja na osnovi takvog osiguranja prima novčana davanja iz osiguranja za slučaj bolesti ili slična davanja, smatra se radnikom (članak 1. točka (a) Uredbe).

C. FRANCUSKA

1. (a) Dodatak za starije zaposlene osobe stječu prema uvjetima određenima za francuske radnike u francuskom zakonodavstvu svi radnici koji su državljani drugih država članica i koji su u vrijeme podnošenja zahtjeva boravili na francuskom državnom području.
- (b) isto se odnosi na izbjeglice i osobe bez državljanstva;
- (c) odredbe Uredbe ne utječu na odredbe francuskog zakonodavstva prema kojem se samo razdoblja rada u svojstvu zaposlene osobe ili s njima izjednačenih razdoblja, navršenih na područjima europskih departmana

i prekomorskih departmana (Guadeloupe, Guiana, Martinique i Réunion) Francuske Republike, uzimaju u obzir za stjecanje prava na doplatka za starije zaposlene osobe.

2. Poseban doplatka i kumulativnu odštetu, određene posebnim zakonodavstvom za socijalno osiguranje u rudnicima, stječu samo radnici zaposleni u francuskim rudnicima.
3. Zakon br. 65-655 od 10. srpnja 1965. koji francuskim državljanima koji se bave ili su se bavili profesionalnom ili trgovinskom djelatnošću u inozemstvu daje pravo uključivanja u dobrovoljni sustav osiguranja za slučaj starosti, primjenjuje se na državljane drugih država članica pod sljedećim uvjetima:

- profesionalna ili trgovinska djelatnost koja dovodi do dobrovoljnog osiguranja prema francuskom sustavu ne smije se, ili se nije smjela, obavljati na francuskom državnom području ili na državnom području države članice čiji je radnik državljanin;
- kada podnosi zahtjev, radnik mora predložiti dokaz da je boravio u Francuskoj najmanje deset godina uzastopno ili da je u jednakom trajanju neprekidno podlijebao francuskom zakonodavstvu na obveznoj ili dobrovoljnoj osnovi.

4. U smislu članka 73. stavka 3. Uredbe, izraz „obiteljska davanja” obuhvaća:

- (a) prenatalne doplatke iz članka L 516 Zakonika o socijalnoj sigurnosti;
- (b) obiteljske doplatke iz članaka L 524. i L 531. Zakonika o socijalnoj sigurnosti;
- (c) kompenzacijski doplatka za predviđene poreze iz članka L 532. Zakonika o socijalnoj sigurnosti;

Međutim, ovo se davanje može isplatiti samo ako plaća ostvarena tijekom razdoblja izaslanja na rad u inozemstvo podliježe porezu na dohodak u Francuskoj;

- (d) jedinstvena naknada plaće iz članka L. 533. Zakonika o socijalnoj sigurnosti.

D. ITALIJA

Nema.

E. LUKSEMBURG

Odstupajući od članka 94. stavka 2. Uredbe, razdoblja osiguranja ili razdoblja koja se takvima smatraju, navršena prije 1. siječnja 1946. prema luksemburškom zakonodavstvu o mirovinskom osiguranju za slučaj invalidnosti, starosti ili smrti, uzimaju se u obzir samo radi primjene tog zakonodavstva, tako da prava u tijeku stjecanja treba zadržati do 1. siječnja 1959., ili naknadno uspostaviti u skladu samo s tim zakonodavstvom, ili u skladu s bilateralnim sporazumima koji su na snazi ili trebaju biti sklopljeni. Ako je nekoliko bilateralnih sporazuma u primjeni, u obzir se uzimaju razdoblja osiguranja ili razdoblja koja se takvima smatraju, a najstarija su po redosljedu.

F. NIZOZEMSKA

1. *Osiguranje za slučaj bolesti za korisnike starosne mirovine*

- (a) U smislu članka 27. i/ili 28., smatra se da osoba koja prima starosnu mirovinu prema nizozemskom zakonodavstvu i mirovinu prema zakonodavstvu druge države članice ima pravo na davanja u naravi ako uzimajući prema potrebi u obzir članak 9. ispunjava uvjete potrebne za stjecanje prava na dobrovoljno osiguranje za slučaj bolesti za starije osobe.

- (b) Doprinos za dobrovoljno osiguranje za slučaj bolesti za starije osobe iznosi, u odnosu na navedene osobe koje borave u drugoj državi članici, polovicu prosječnih troškova nastalih u Nizozemskoj za liječenje starije osobe i članova njezine obitelji.

2. *Primjena nizozemskog zakonodavstva o općem osiguranju za slučaj starosti*

- (a) Razdoblja osiguranja prije 1. siječnja 1957., tijekom kojih je primatelj koji ne ispunjava uvjete koji bi mu omogućili da se takva razdoblja smatraju razdobljima osiguranja boravio na državnom području Nizozemske nakon navršenih 15 godina života, ili tijekom kojih je dok je boravio na državnom području druge države članice obavljao djelatnost u svojstvu zaposlene osobe u Nizozemskoj za poslodavca s poslovnim nastanom u toj državi, također se smatraju razdobljima osiguranja navršenim primjenom nizozemskog zakonodavstva o općem osiguranju za slučaj starosti.
- (b) Razdoblja koja se uzimaju u obzir na temelju gore navedene točke (a) ne uzimaju se u obzir ako se poklapaju s razdobljima koja su uzeta u obzir za određivanje mirovine koja pripada na temelju zakonodavstva druge države članice na temelju osiguranja za slučaj starosti.
- (c) U odnosu na udanu ženu čiji muž ima pravo na mirovinu prema nizozemskom zakonodavstvu o općem osiguranju za slučaj starosti, razdoblja braka koja prethode danu kada je navršila šezdeset pet godina i tijekom kojih je boravila na državnom području jedne ili više država članica također se uzimaju u obzir kao razdoblja osiguranja, ako se poklapaju s razdobljima osiguranja koje je navršio njezin muž prema tom zakonodavstvu i s onima koja se uzimaju u obzir na temelju točke (a).
- (d) Razdoblja koja se uzimaju u obzir na temelju točke (c) ne uzimaju se u obzir ako se poklapaju s razdobljima koja se uzimaju u obzir za određivanje mirovine koja pripada dotičnoj udanoj ženi prema zakonodavstvu o osiguranju za slučaj starosti druge države članice ili u odnosu na razdoblja tijekom kojih je primala starosnu mirovinu na temelju takvog zakonodavstva.
- (e) U odnosu na udanu ženu čiji je muž podlijegao nizozemskom zakonodavstvu o starosnom osiguranju, ili se smatra da je navršio razdoblja osiguranja na temelju točke (a), odredbe dvaju prethodnih točaka odgovarajuće se primjenjuju.
- (f) Razdoblja iz točaka (a) i (c) uzimaju se u obzir samo za određivanje starosne mirovine ako je navedena osoba boravila šest godina na državnom području jedne ili više država članica nakon navršenih pedeset devet godina života, i to onoliko dugo dok ta osoba boravi na području jedne od tih država članica.

3. *Primjena nizozemskog zakonodavstva o općem osiguranju za udovice i djecu bez roditelja*

- (a) U smislu članka 46. stavka 2. Uredbe, razdoblja prije 1. listopada 1959. tijekom kojih je radnik boravio na državnom području Nizozemske nakon navršenih petnaest godina života ili tijekom kojih je, dok je boravio na državnom području druge države članice, obavljao djelatnost u svojstvu zaposlene osobe u Nizozemskoj za poslodavca s poslovnim nastanom u toj državi, također se smatraju razdobljima osiguranja navršenim prema nizozemskom zakonodavstvu koje se odnosi na opće osiguranje za udovice i siročad.
- (b) Razdoblja koja bi trebalo uzeti u obzir na temelju točke (a), ne uzimaju se u obzir kada se poklapaju s razdobljima osiguranja navršenim prema zakonodavstvu druge države u vezi s obiteljskim mirovinama.

4. *Primjena nizozemskog zakonodavstva o osiguranju za slučaj nesposobnosti za rad*

- (a) U smislu članka 46. stavka 2. Uredbe, razdoblja plaćenog zaposlenja i razdoblja koja se takvima smatraju prema nizozemskom zakonodavstvu prije 1. srpnja 1967., smatraju se razdobljima osiguranja izvršenim prema nizozemskom zakonodavstvu o osiguranju za slučaj nesposobnosti za rad.
  - (b) Razdoblja koja se uzimaju u obzir na temelju točke (a) smatraju se vrstom razdoblja osiguranja iz članka 37. stavka 1. Uredbe.
-